

Gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

IZ VSEBINE:

- Kaj povedo polletni rezultati (2. str.)
- Kako tečejo dela na avtocesti (4. str.)
- Ob seji odbora za razvoj in organizacijo (5. str.)
- Novi člani delavskih svetov poslovnih enot (8. str.)

Sporazum organizacij združenega dela

Ob razpravi o samoupravnem sporazumu o združenem delu in o medsebojnih odnosih med temeljnimi organizacijami združenega dela

19. julija so se v Ljubljani že četrtri zbrali komunisti Gradisa in razpravljali o težah bodočega samoupravnega sporazuma o združenem delu med temeljnimi organizacijami združenega dela ali na kratko TOZD. Uvodoma je predsednik komisije za sestavo predlogov pri uresničevanju ustavnih dopolnil Rajko Zupančič v vsebinsko zelo bogatih besedah opisal dosedanje delo, vsebino drugega osnutka tez za samoupravni sporazum ter nanizal nekaj konkretnih smernic za nadaljnje delo. Iz uvodne besede in bogate razprave povzemamo del misli, ki naj služijo kot osnova za nadaljnje delo.

Slovesnost na avtocesti Hoče-Levec

V petek dne 30. junija je član izvršnega sveta skupščine SRS Jože Florjančič, slovesno prerezal trak na gradbišču odseka nove avtomobilske ceste Hoče-Levec.

Takoj nato so stopili v akcijo buldožerji in se spopadli s prvimi kubiki zemlje.

Otvoritve so se udeležili številni predstavniki republike, občine Maribor, predstavniki avstrijske Štajerske ter predstavniki izvajalcev, od nas pa direktorji enot z glavnim direktorjem na čelu.

Odsek ceste Hoče-Levec bo gradilo združeno podjetje »GAST« (Gradis Primorje, Ajdovščina in Slovenija ceste), gotov pa mora biti najkasneje do septembra 1975.

Značilnosti preteklega razdobja so bile v tem, da so omogočale nastajanje številnih neformalnih vplivov. S spremembo medsebojnih odnosov bomo preprečili vpliv neformalnih skupin, ki odločajo. Temeljni vzrok družbenih protislovij je odtujevanje pogojev za upravljanje in rezultatov delavcev in da rezultate prisvajajo drugi. Prav tako je bilo ugotovljeno, da integracije, ki dopuščajo odtujevanje ustavno-pravnih pravic delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, porajajo razdruževalne težnje in povzročajo ekonomske težave ter pačijo socialistične samoupravne odnose.

Osnovna organizacija našega podjetja se zavzema za to, da so enote gradbene operativne in obrati zaključene delovne celote, imajo svoje samoupravne organe in so že sedaj glede delitve dohodka samostojne, upoštevajoč pri ustvarjanju dohodka tržne odnose.

Z gospodarskim načrtom so vnaprej določena razmerja delitve, katerih se držijo enote pri razporejanju lastnega dohodka na osebne dohodke in sklade. Delavci v enotah razpolagajo neposredno z več kot 87 % doseženega dohodka. Z izvedeno decentralizacijo smo dosegli pri nas vidne rezultate v razvoju samouprav-

V razpravi aktiva komunistov je sodeloval tudi pomočnik republiškega sekretarja za delo Rado Miklič

ljanja in zavesti članov delovne skupnosti glede odgovornosti za učinke. K temu je v veliki meri pripomogel notranji sistem delitve, ki omogoča enotam doseganje materialne baze za razvoj samoupravljanja. Že sam podatek, da kolektivni enot ustvarjajo dohodek na podlagi tržnih odnosov in ga delijo v skladu s proporcij delitve in pri tem neposredno sami odločajo ne samo o osebnih dohodkih in sredstvih skupne potrebe, temveč tudi o razširjeni reprodukciji, kaže na doseženo stopnjo decentralizacije, ki je uspešna. V letošnjem letu bodo enote gradbene operativne in obrate dosegale preko 750 milijonov dinarjev proizvodnje (brez upoštevanja del v tujini v vrednosti skupno 55 milijonov dinarjev). Pri tem bodo enote dosegle za več kot 210 milijonov din dohodka, kar bo za 7,7 % več kot lani, čeprav ne bo več zaposlenih, kljub temu je pa predvideno za osebne dohodke po delitvenem razmerju za 6,4 % več kot

lani in bodo skladi za 13,5 % večji od lani doseženih. Delitveno razmerje se izboljšuje v korist skladov, zvečanje osebnih dohodkov pa bo rezultat večje produktivnosti in racionalnejšega trošenja sredstev in se pričakuje večja stopnja ekonomičnosti.

● Nasprotujoča si mnenja glede TOZD

V zvezi z organiziranjem TOZD nastopa več nasprotnih stališč. Prva je v rditvi, da sedanja organizacijska oblika ni v redu in da jo je treba v osnovi menjati, torej spremeniti organizacijo poslovanja in nato šele formirati TOZD, ne da bi iskali racionalnejšo konstrukcijo in ureditev medsebojnih odnosov. Druga skrajnost pa bi bila v trditvi, kako je vse v redu in da ni treba nič menjati razen naslova, da rečemo, da seda-

nim delom podjetja »temeljne organizacije združenega dela«. Tako prva kot druga skrajnost sta nezdružljivi in napačni. Načela ustavnih sprememb niso formalnega značaja in jih bomo lahko ustvarjali v tolikšni meri, kolikor bomo za to tudi realno sposobni jih sprejeti in uresničiti.

Tretje napačno stališče se kaže v formalnem odnosu v praksi in mišljenju, da pri tem ni treba hiteti, temveč čakati, kaj bodo drugi storili in bi to enostavno prenesli v našo delovno organizacijo. Velika nevarnost takšnih pojmovanj je v tem, da se samo na zunaj izvedejo spremembe, vsi notranji odnosi pa bi ostali isti, živeli kot prej. Iz družbenoekonomskih razlogov se morajo odnosi spremeniti tudi v notranji organizaciji oziroma, bolje rečeno, v notranjih odnosih, kajti tudi v našem primeru ne bi kazalo organizacijske oblike v osnovi menjati samo zaradi ustavnih amandmajev.

Nadaljevanje na 9. in 10. strani

Delavski svet je razpravljal

Na seji delavskega sveta, ki je bila 27. junija, so bile obravnavane nujne zadeve v zvezi z organizacijo poslovanja strojno prometnega obrata, delavski svet je nadalje sprejel spremembo pravilnika o gradivi stanovanj za člane delovne skupnosti, novi pravilnik o pripravnih in dopolnitvah pravilnika o nagrajevanju učencev, kar zadeva izplačilo regresa za dopuste. Delavski svet je sprejel predlog za ustanovitev informativne dejavnosti v podjetju v organizirani obliki ter sklenil, da naj se izdelan predlog pošlje v obravnavo vsem enotam, preden ga bo delavski svet dokončno potrdil.

Zelo obširno so nato člani delavskega sveta razpravljali o predloženi analizi poslovanja za preteklo obdobje ter o podatkih iz primerjalne analize z drugimi gradbenimi podjetji.

Izkoristimo predvsem lastne stroje

V zvezi s problematiko organizacije poslovanja strojno prometnega obrata in medsebojne povezanosti z drugimi deli podjetja so bile že prej obširne razprave na sejah raznih odborov in komisij. Sestavljena je bila o tem tudi posebna študija v naši organizacijski službi. Po zbranih podatkih ter ugotovitvah in predlogih za ureditev organizacije poslovanja omenjenega obrata je delavski svet sklenil, da je nujno izpeljati notranjo organizacijo tako, da bodo gradbeni stroji in transportna sredstva kar najbolj izkoriščeni. Strojno prometni obrat in gradbene enote imajo skupni interes, da bodo stroji in druga oprema ter prevozna sredstva kar najboljša in vedno sposobna za delo. S tem bo zvečana storilnost, kar bo omogočilo uveljaviti interese za doseganje čimbolj stabilnih delovnih in življenjskih razmer naših članov delovne skupnosti. Ta problematika je temeljnega pomena, saj se nanaša na racionalnejše izkoriščanje največjega dela osnovnih sredstev, ki jih ima podjetje.

Važna je bila ugotovitev, da mora obrat iz doseženega dohodka za opravljene strojne in transportne

storitve pokrivati poleg rednih stroškov obratovanja (gorivo, mazivo, drobna in tekoča popravila ter osebni prejemki strojnikov in šoferjev) še sorazmerno zelo viške stalne stroške, ki so: amortizacija, splošni stroški, ki se nanašajo na obveznosti za osnovna sredstva, s katerimi upravlja obrat (zavovalnine, obresti od kreditov in od vrednosti strojev) ter drugi splošni režijski stroški in stroški investicijskega vzdrževanja. Teh stroškov je več kot ena tretjina vseh stroškov, ki jih ima obrat in predstavljajo za vse leto več kot 18 milijonov starih dinarjev; ostanejo pa nespremenjeni tudi takrat, če stroji ali transportna sredstva niso izkoriščena v proizvodnji, z drugimi besedami: obrat je za ves znesek teh stroškov obremenjen, čeprav bi noben stroj ne delal, ker ne bi dobil naročila. Kapacitete, ki so na razpolago, morajo biti v predvideni višini strojnih ur izkoriščene, sicer prej omenjeni stalni stroški niso pokriti.

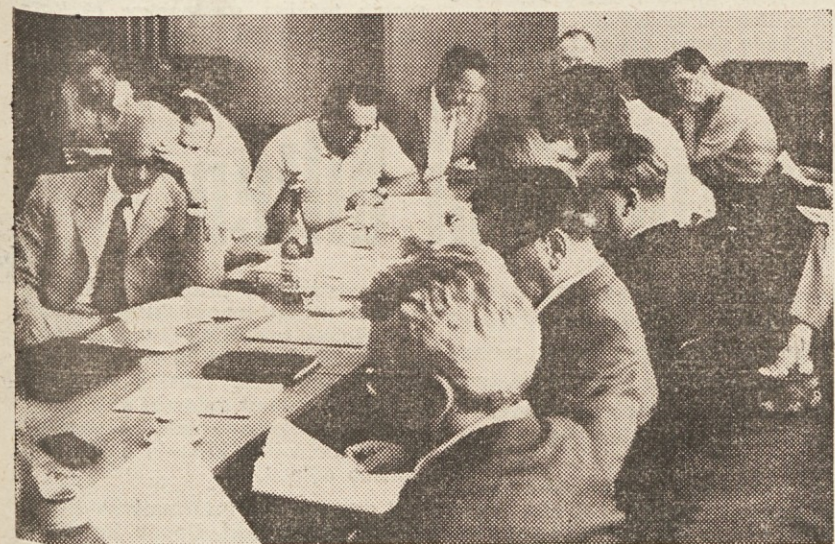
Po večletnih povprečjih izkoriščenosti je sestavljena tudi kalkulacija cene za posamezne stroje in je seveda glavni riziko v tem, če so izpadi proizvodnje večji od predvidenih. Najhujše pa so posledice takrat, ko katera naša enota drugje najde stroj, ki ga ima sicer tudi strojno prometni obrat na razpolago in ga tako ne more izkoristiti. Težnja vseh mora biti, da bodo vsi naši stroji polno izkoriščeni in ne smemo dovoljevati, da bi z najemanjem tujih strojev naša enota imela dela, kajti s tem so stroški dvojni: uslugo plačamo tujemu izvajalcu, nam pa ostanejo prej omenjeni stalni stroški. Posledice tega pa vsi čutimo na svoji koži (nižji osebni dohodki).

Delavski svet je sklenil

Da bi preprečili še nadalje takšno neracionalno poslovanje, je delavski svet sklenil:

— Takoj je treba uvesti redne mesečne sestanke tehničnih pomočnikov in strojnih referentov enot zaradi uskladitve pismenih planov potreb po gradbenih

Nadaljevanje na 10. strani

Komunisti Gradisa so že četrtri razpravljali o osnutku tez za samoupravni sporazum med temeljnimi organizacijami združenega dela o združenem delu

Mar vsak po svoje?

V zadnjem času primanjkuje centralni železokrivnici dela. Sliši pa se od marsikje in od marsikoga, da železokrivnica ne dostavlja pravočasno armature.

Morda je v tej trditvi res kanček resnice, saj je vsakemu razumljivo, da ima vsaka enota določene kapacitete, naj si bo glede mehanizacije ali delovne sile. Nemogoče je namreč dostaviti drugi enoti skrivljeno železo v roku, če naročnik dostavi le en dan prej naročilnico. Take vrste naročilnice pa niso niti najmanj osamljeni primeri.

To je le eden izmed akutnih problemov, ki tare železokrivnico. Specifičnega značaja za enoto je polaganje armature. Pride namreč obdobje, ko bi bilo potrebno dvakratno število zaposlenih, kot jih sicer enota drži. Nihanja potreb števila delavcev je nasploh zelo trd oreh za enoto, kajti v končni inštanca mora za vse zaposlene skrbeti enota sama, pa naj si bo dovolj ali premalo dela.

Nekatere enote ne naročajo kompletne armature za posamezne konstrukcijske dele, temveč le bolj komplicirane, ostalo izdelajo sami, pri čemer seveda potegne vedno slabši konec naša enota. Saj smo vsi Gradisi, bi dejali! Saj tudi smo, vendar tako delovni kot finančni uspeh kolektiva delovne enote je odvisen od realizacije enote, ni pa prav, če se ena enota okorišča na račun druge.

Prav konice v zvezi s polaganjem in krivljenjem železa so zelo pereče. Težko je oboje uskladiti ter pri tem upoštevati tako zelo nihajoče in neplanirane potrebe drugih enot.

Marsikaj bi se dalo popraviti z minimalnimi napor. Da bi enote dajale vsaj okvirjen plan svojih potreb tako glede krivljenja kot polaganja, se bi dalo lažje racionalizirati in koordinirati dejavnost enote. S tem pa bi tudi odpravili morebitne zastoje v izdelavi armature in uvedli približno predvidevanje števila delovne sile. Seveda naj bi se te enote držale vsaj tistega, kar je vsebovano v akcijskem programu, besedi, ki toliko pomeni in je bila že tolikokrat izgovorjena. Ne bomo svetohlinci, da bi govorili eno, delali pa popolnoma drugo. V tem ni in ne moremo iskati napredka.

Poleg vsega pa ima naša enota več odgovornosti in dolžnosti kot pa pravica. Takrat, ko je veliko dela, mislim na krivljenje in polaganje železa, nas vsakdo vidi in želi imeti čimprej izgotovljeno naročilo. Ko pa pride do začasnih zastojev v proizvodnji (zmanjšana realizacija) oziroma v proizvodnji, pa ostanemo osamljeni in se borimo v nihanju med pozitivnim in negativnim finančnim uspehom. Cene, ki so nam postavljene, so fiksne in če le-te povežemo s tako nihajočo proizvodnjo, bi morala biti v le-te v kalkularni razlika za obdobja, ko se realizacija zmanjša. Skratka, cene bi morale vsebovati določen del, namenjen riziku uspešnosti dela enote. S tem bi bilo vsaj delno zagotovljeno finančno stanje enote.

Se veliko takšnih problemov se bi dalo naštet in jih objektivno razložiti. Centralna železokrivnica je bila ustanovljena z namenom, da bi krivila in polagala železo za vse enote (predvsem krivila) Gradisa, sedaj pa pri drugih enotah ustanavljajo enote z istim namenom, kot ga ima centralna železokrivnica. Kdo naj to razume?

Ta vedno večja interna razcepljenost povečuje razne vrste stroškov ob istočasni nepopolni izkoriščenosti kapacitet. S tem pa indirektno pozabljamo na stare, preizkušene, znane pokazatelje poslovne uspešnosti. Mislim pa, da to vsekakor ni najbolje za utrjevanje celotne delovne skupnosti, katere značilnost naj bi bila čim tesnejša povezanost in uspešno sodelovanje ter čim večja konkurenčnost navzven.

Tone Kajfež

Nadaljevat študij za vsako ceno?

Ze dve leti opazamo, da študenti — štipendisti srednjih šol ne izpolnjujejo svojih obveznosti do delovne organizacije. Vsi želijo nadaljevati študij na univerzi. — Če bo šlo tako naprej, čez nekaj let ne bomo več imeli srednjega tehničnega kadra. Nekaj je narobe ali v miselnosti mladine ali v politiki štipendiranja, morda pa v celotnem sistemu srednjega šolstva?

»Obveščam vas, da imam namen nadaljevati študij na gradbeni fakulteti v Ljubljani, zato dela (službe) ne morem nastopiti s 15. 7. 1972, kot mi je bilo to z odločbo določeno. Prosim vas za razumevanje v moji želji po nadaljnjem študiju. Pozdravl!

N. N.

Taka in podobna pisma so nam poslali vsi študentje — štipendisti gradbenih srednjih šol, ki so letos končali študij na gradbeni tehnični šoli v Mariboru, Celju in v Ljubljani in bi morali po končanem študiju nastopiti delo na eni izmed naših poslovnih enot.

Ze tako majhen priliv srednjega tehničnega kadra komaj zadovoljuje funkcionalne potrebe nemotnega poslovanja in vsako nesorazmerje in pomanjkanje deficitarnih poklicev, vnaša v podjetje elemente negotovosti.

Razumemo zavzetost mladih ljudi in težnje po višji oziroma visoki izobrazbi, toda delovne organizacije štipendirajo srednje tehnične kadre zato, da bi te kadre tudi imele. Če bomo tako nadaljevali, mlajših kadrov s končano srednjo tehnično šolo, čez nekaj let sploh ne bo. Imeli bomo samo delovodje in diplomirane gradbene inženirje.

Res, da razlike v socialnem položaju ne bi smele biti vzrok, da talentiran in marljiv študent, ne bi mogel prestopiti praga univerze — toda delovna organizacija vendar ne more skoraj deset let štipendirati nekega študenta, še posebno ne, ker ni nobene garancije, da se bo študent po končanem desetletnem študiju tudi zaposlil v delovni organizaciji, ki je v njega investirala nekaj milijonov starih dinarjev.

Vprašujem se, ali se štipendiranje srednjega kadra sploh splača? Res je, da morajo štipendisti, ki svojih obveznosti do podjetja niso izpolnili, vrniti štipendije, toda mi potrebujemo žive ljudi in ne številke. Kje so torej vzroki?

Morda v težnji mladih ljudi, da bi postali gradbeni inženirji? Morda v nagradenju srednjega tehničnega kadra, ali pa je nekaj narobe v sistemu srednjega in visokega šolstva?

Če je temu tako, potem postaja gradbena fakulteta »množična šola« in za bolj zahtevna in odgovorna delovna mesta bo potrebno v bodoče zahtevati tretjo stopnjo, tj. magistriraj oziroma četrto stopnjo, tj. doktorat znanosti. Ali res?

Lojze Cepuš

Vsako leto nam polletni obračun pokaže prvi temeljitejši pregled poslovnih rezultatov — tako tudi letošnji. Poglejmo najprej nekaj števil.

Element	Znesek v mio	Indeks 1-12 VI 72	1-12 VI 71
Vrednost proizvodnje	317,69	99	
Vrednost čiste proizvodnje	251,23	103	
Čisti dohodek	83,88	104	
Izplačani OD	64,77	108	
Ostane dohodka	19,12	92	
Ure	4,21	88	
din na uro			
Vr. proizv. na ef. uro	75,40	113	
Vr. čiste pr. na efek. uro	59,62	118	
Čisti dohodek na uro	17,26	115	
OD na uro	13,33	120	
Ostane dohodka na uro	3,93	102	

CENE IN STROŠKI SE RASTEJO

Cene so se letos povečale v primerjavi z lanskim polletjem za 13,2 % (lani v primerjavi s predlanskim polletjem za 26,2 %). Fizični obseg proizvodnje se je tedaj zmanjšal za 9 %. Ur je 12 % manj kot lani v tem času.

Produktivnost se je povečala za 3,9 %.

Življenjski stroški so zrasli za 17 % (lani v enakem obdobju za 13 odstotkov).

Osební dohodki na uro so se povečali nominalno za 20 %; upoštevajoč rast življenjskih stroškov pa realno za 2,6 %. Ta rast je manjša kot produktivnosti, kar predstavlja ugoden podatek glede na stabilizacijsko politiko. V prejšnjih dveh letih so rasli realni OD hitreje od produktivnosti.

Brez pospešene amortizacije smo v polletju ustvarili 18,5 % skladov, kar je več kot lani ob polletju — 17,4 %, in manj kot po letošnjem planu — 20,1 %.

PRODUKTIVNOST IN EKONOMIČNOST V REDU, KAJ PA RENTABILNOST?

Ekonomičnost, merjena z deležem čistega dohodka v vrednosti čiste proizvodnje, se je od lanskega polletja povečala od 33,0 % na 33,4 % (plan 33,2 %), kar je za polletni obračun vsekakor ugodno.

Rentabilnost, merjena z odnosom čistega dohodka do povprečno uporabljenih poslovnih sredstev, je znašala lani v polletju 0,53, letos pa le 0,34. Vzrokov za tolikšen pad je več (revalorizacija, povečanje kreditov in drugi), podrobneje pa bodo obravnavani na pristojnih mestih.

V tujini so enote dosegle manjši obseg, pač pa boljši uspeh, kot smo ga predvideli s planom.

Po delitvi je negativna enota le železokrivnica, medtem ko je enota Nizke gradnje na meji rentabilnosti.

Obračun te enote pa še ni dokončen zaradi neobračunanih razlik v cenah na avtocesti Vrhnika—Postojna.

OBSEG JE LETOS MANJŠI

Število povprečno zaposlenih v polletju se je zmanjšalo od 5868 (z vajenci in študenti 6350) lani na 5418 (5861) letos, to je za 8 %.

Zmanjšalo se je tudi število nadur od 611 tisoč na 389 tisoč letos (indeks 64). Delež nadur v efektivnih urah pa se je znižal od lanskih 12,3 % na 8,9 %, kar je še vedno več od planiranega deleža — 8 %.

To je nekaj najosnovnejših podatkov iz polletnega obračuna. V primerjavi z lanskim enakim obdobjem so podatki letos pretežno ugodnejši.

Od podatkov, ki so manj ugodni, velja omeniti zmanjšanje obsega del (indeks 99), medtem ko je slovenska operativna obseg del povečala za 10 %. Število zaposlenih je pri nas manjše za 8 %, v slovenski gradbeni operativni pa za 1 %.

Zaskrbljujejoče je tudi poslabšanje rentabilnosti.

Upoštevajoč predvidena gospodarska gibanja v bližnji prihodnosti, naši rezultati ne smejo zadovoljiti. Zda je še čas, da preusmerimo naše mišljenje in delo iz obdobja konjunktura v čas boja in trdega (vsaj trdega) dela za malone vsak dinar.

Kot naročen nam prihaja akcijski program stabilizacije v Gradisu — uresničimo ga!

S. U.

Pravilnik je naša realnost

Julijski številki »Gradisovega vestnika« je bil priložen tudi akcijski program stabilizacije v »Gradisu«. Posebna komisija, ki jo je imenoval delavski svet podjetja, je sestavila predlog, v katerem so navedeni ukrepi, ki jih je potrebno izvršiti, da bo tudi v »Gradisu« poslovanje uspešnejše, tj. bolj ekonomično.

Komisija je razdelila te ukrepe v tri razrede ali prioritete.

V prvem razredu ali prioriteti so tiste naloge, katere moramo najprej rešiti, v naslednjih pa ostale.

Dogajanja na področju gospodarstva so zelo dinamična, ker smo si v državnem merilu postavili stabilizacijski program. Ker pa vsi želimo, da bi se naše gospodarstvo čimprej stabiliziralo, moramo tudi mi gradbeniki, kot ena najmočnejših vej gospodarstva, pokreniti vse, da to čimprej dosežemo. Nesporno je, da moramo imeti za doseg optimalnih poslovnih rezultatov med drugim tudi sposobne kadre. V 21. točki zgoraj omenjene I. prioritete akcijskega programa stabilizacije je omenjeno pismo centra za izobraževanje z dne 31. 8. 1971. V tem pismu so pozvane vse enote »Gradisa«, da pripravijo spiske vseh onih članov kolektiva, ki zasedajo določena delovna mesta, nimajo pa šolske izobrazbe, ki jo ta delovna mesta po pravilniku o sistematizaciji zahtevajo. Po členu 18. pravilnika o sistematizaciji sedaj

posebna komisija centra za izobraževanje pregleduje zgoraj omenjene spiske po enotah. To je dovolj delikatna naloga, vendar se je moramo lotiti s poslušom in občutkom.

So nekatera delovna mesta, ki zahtevajo višjo šolsko izobrazbo, zaseda pa ga oseba, ki ima nižjo šolsko izobrazbo, vendar delo v redu opravlja, ker se je z večletno prakso temu delu privadila.

Po drugi strani pa so nekatera delovna mesta, ki so zahtevnejša. V tem primeru oseba z nižjo strokovno izobrazbo ne more polnovredno zadostiti vsem pogojem, ki jih delovno mesto po sistematizaciji glede izobrazbe zahteva, čeprav ima večletno prakso.

Pri prvih pregledih je komisija ugotovila, da na srečo teh primerov ni toliko, kakor so jih spiski pokazali.

V nekaterih primerih so bile zahteve po šolski izobrazbi previsoko postavljene in bo treba pravilnik o sistematizaciji korigirati.

Ko bodo zbrani podatki vseh enot, bo UO centra za izobraževanje do-

končno ukrepal. Osnovno načelo komisije je, da bi bila starostna doba 40 let nekako meja.

Vsi mlajši kadri bodo morali v določenem roku dovesti redno šolo, ki jo zahteva delovno mesto, ali pa bodo razporejeni na drugo delovno mesto. Za starejše bo verjetno predpisan interni izpit iz njegove dejavnosti. Vsi ročni delavci, mlajši od 40 let, bodo morali za doseg kvalifikacije PK PU in KV v redne tečaje »Gradisa«, tisti pa, ki so starejši od 40 let in nimajo pismenega potrdila o kvalifikaciji, bodo morali svojo sposobnost za določeno kvalifikacijo dokazati z izpitom na praktičnem delu.

Znano je, da moramo računati samo na ljudi, ki jih imamo, da čez noč ne moremo dobiti novih ustreznih kadrov, ki jih sistematizacija zahteva, in jih mi nimamo, zato moramo reševati te stvari — kot že rečeno — s poslušom in občutkom.

Jasno je, da bomo poslovne uspehe dosegli predvsem z ustrezno kvalifikacijsko sestavo kadrov.

Ker pa se tehnologija posebno na gradbenem področju hitro spreminja, bomo morali v prihodnje posebej paziti na dopolnilno izobraževanje kadrov predvsem z organiziranjem raznih tečajev, seminarjev, ekskurzij in podobnega.

Ing. Dragovan Sever

Septembra informativni bilten

Človek je v današnjem svetu najpomembnejši dejavnik, še posebno v našem demokratičnem socialističnem sistemu. V delovni organizaciji je demokratičnost in stopnja samopravnosti notranjih odnosov tesno povezana z informiranostjo. Od tega ni odvisno le sodelovanje pri upravljanju in poslovanju, temveč so odvisni v veliki meri tudi medsebojni odnosi in stopnja organizacije.

O informativni dejavnosti in nujnosti razširitve obveščanja je bilo že veliko izrečenega in napisanega. Potreba po organizirani informativni dejavnosti je postala v podjetju nujna, čeprav imamo že sedaj zelo razvejano obveščanje. (Gradisov vestnik, obširne analize poslovanja itd.). Delavskemu svetu je predložil odbor za informacije predlog, naj se organizira poseben oddelek za informacije, ki bi bil odgovoren poleg že vpeljanega izdajanja Gradisovega vestnika še za posebno Gradisovo obvestila v obliki rednega biltena za vse organizatorje proizvodnje in druge odgovorne delavce. Bilten bodo dobivali omenjeni delavci v obliki listov za vlaganje v zato posebej prirejene mape. Obvestila bodo razdeljena po poglavjih glede na vsebinska področja oziroma vrsto informacije (poslovanje, komerciala,

tehnologija, kadri, delo samoupravnih organov in pod.). S tem bomo dosegli, da bo večja osnova za aktivno udeležbo delavcev pri upravljanju, na drugi strani pa želimo povečati odgovornost za izpolnjevanje nalog. Brez rednega informiranja o delovanju podjetja in o trenutni situaciji, v kateri se nahaja, ni mogoče zahtevati učinkovitega ukrepanja pri vsakodnevnih odločitvah odgovornih kadrov.

Poleg navedenega bo v oddelku za informacije še dokumentarist, katerega naloga bo zbirati fotografske posnetke ali tudi posnemati vse objekte v gradnji in imeti to gradivo sistematično zbrano za izpolnitev prospektov. Končno se bo oddelek ukvarjal še s splošno reklamo in propagando. Delavskemu svetu je bil predložen tudi predračun stroškov za to povečano dejavnost, kar

ne predstavlja v primeru s pričakovanimi učinki pomembnega stroška za celotno podjetje. Osnutek organizacijske sheme in opis vseh nalog in delovnih mest oddelka za informacije je sklenil delavski svet predložiti v obravnavo delovni skupnosti, da bo lahko kasneje o tem dokončno odločil.

Z organizacijo informativne službe se bo obveščevnost članov kolektiva vsekakor povečala. V glavnem pa želimo pri informiranju doseči naslednje cilje:

— izboljšanje in prizadevanje za kroženje informacij od samoupravnih organov, strokovnih služb in družbenopolitičnih organizacij do članov delovne organizacije in obratno;

— ustvarjanje javnega mnenja v Gradisu in izven podjetja;

— ustvarjanje pogojev za razvijanje in izboljšanje procesa samoupravljanja;

— usposabljanje delavcev za funkcije samoupravljanja ter vrsto drugih dejavnosti, ki naj bi jih informativna služba zasledovala in izvajala.

Levo: Tile stroji so namenjeni v Celje — V sredi: Pavel Peternel bo letos obhajal 25-letnico dela v podjetju — Desno: Pogoji za uspešno delo je očiščen in vzdrževan avtomobil, pravi Franc Jurkovič

V 6 mesecih 2,698.475 ton-km

Šoferji ob svojem prazniku — Največja ovira pri delu je izguba časa zaradi neorganiziranega nakladanja

O strojno prometnem obratu SPO je bilo v letošnjem letu že mnogo napisanega in izgovorjenega. Nič pa nismo omenili tistih, ki so praznovali svoj šoferski praznik. Zato je naš skromen sestavek namenjen prav njim.

Najprej nekaj podatkov:

Šoferji so v SPO v prvih šestih mesecih skupno prevozili 2,698.475 ton/km, torej nekaj manj kot v letu 1971.

Od tega skupaj 656.321 km, s tovorom pa 333.727 km.

V istem času so lansko leto prevozili 686.477 km, oziroma s tovorom pa 361.907 km.

Skupaj so v letu 1971 opravili 75.961 ur, v istem obdobju letošnjega leta pa 72.668 ur.

Od teh je konkretne vožnje 22.283 delovnih ur v letu 1972 ter 24.421 ur v letu 1971.

Največ časa šoferji zamudijo pri nakladanju in razkladanju.

V letu 1972 30.721 ur

V letu 1971 32.886 ur

Te številke nam povedo, da so tudi šoferji prispevali svoj delež k uspehu podjetja.

Problemi so in še bodo, dokler se bodo še vrtila kolesa naših avtomobilov. Največja ovira pri našem delu, je dejal direktor enote tov. Brglez, so še vedno prevelike izgube časa zaradi neorganiziranega nakladanja in razkladanja. Je primer, ko šofer čaka na razkladanje tudi po pet ur. Po uvedbi tokografov je naša evidenca in kontrola točna, saj tokograf zabeleži vsako minuto. Več disciplin bi bilo potrebno tudi pri naročanju kamionov.

In šoferji? — Kar pridni so. Vse več vestnosti je pri čiščenju in mazanju avtomobilov, pa tudi karambolov je vse manj. Letos razen manjše praske ni bilo nobenega karambola. Upamo, da bo tako tudi v bodoče.

Uspešno so opravili tudi izpite — prevereno znanja iz varstva pri delu in cestno prometnih predpisov.

Kot so starejši šoferji izredno disciplinirani, je pri nekaterih novejših šoferjih dosti slabše. V času poskusne dobe se pokaže, da je dober in discipliniran šofer, ko pa je poskusna doba mimo, pa pokaže svoje roge. Pa tudi v prostem času premalo pazijo na poklicno etiko šoferja.

Skratka, vsega je malo, smo pač živi ljudje.

Šoferje tarejo večji življenjski stroški, ki so že toliko narasli, da znižane dnevnice ne zadostujejo — mislim, da bo potrebno počasi misliti na spremembo pravilnika. V vsakem primeru pa urediti cenejšo prehrano

za šoferje, zlasti v turističnih krajih, je zaključil svoje misli tovariš Brglez.

NAJLEPŠE NA GRADBIŠČU V MOSTAH

Pavel Peternel, letos bom obhajal 25-letnico aktivnega dela v podjetju Gradis. Začel sem kot žerjavist na gradbišču hidrocentrale v Mostah in stari žerjav Wolf nam je kar dobro služil.

Takrat je bil šef gradbišča v Mostah, naš sedanji glavni direktor, ing. Hugo Keržan. Moram priznati, najlepše, kar sem preživel pri Gradisu, je bilo ravno v Mostah. Nikoli prej in nikoli pozneje ni bilo tako lepo. Delali smo vsi kot eden, s polno paro. In tudi zaslužili. Pozneje sem bil premeščen v SPO in kot buldožerist in šofer obšel vsa naša gradbišča, med drugim tudi avtocesto Ljubljana—Zagreb.

Moram priznati: Tudi na SPO sem zadovoljen, vodstvo je objektivno. Včasih so res zastoji, toda dostikrat ne po naši krivdi — končno pa še delaš z občutkom in zavestjo, da delaš za sebe, te imajo povsod radi.

Kaj pravite ob prazniku šoferjev?

Lepo, da se vako leto enkrat spomnijo na nas, škoda, da se ne večkrat. Obširne proslave sicer nismo imeli, ker je naša proslava združena z dnevom obratov. Nekaj pa se nas je povorke vseeno udeležilo. Kar devet nas je bilo. Vozili smo betonski mešalec, garažo, mikserje, črpalko itd., naša mehanizacija je bila dobro zastopana. Pri Tinčku nas je čakalo kosilo in lepo smo se imeli. Škoda, da ni šoferski praznik vsaj petkrat v letu.

OČIŠČEN IN VZDRŽEVAN AVTO. POGOJ ZA USPEŠNO DELO

Franc Jurkovič, šofer na avtomikserju. Devet let sem že pri Gradisu in ni mi žal. Sem kar zadovoljen. Šoferje tarejo vsemogoče stvari. Najtežje pa je, ker ne dobimo terenskih in dodatka za ločeno življenje. Da bi se ženil samo zaradi dodatka, pa se ne splača. Končno pa se bo tudi to zgodilo — mislim, da prihodnje leto.

Sedaj vozim avtomikser — odlično vozilo. Samo čistiti in vzdrževati ga moraš, pa gre kot urca. Po vsaki vožnji ga splaknem z vodo, ob zaključku pa temeljito operem. Dve uri poštenega dela.

L. C.

IN KAJ PRAVIJO OSTALI?

Lojze Zorec, gradbeni delovodja — organizacija je vsekakor boljša in dela uspešnejše. Če hočemo, da bo naše delo uspešnejše, so nam potrebni dobro izdelani detajlni opazni načrti, za večja dela naj jih pripravijo na centri, za manjša pa priprava dela v poslovnih enotah. Potrebujemo tudi več tesarskih vajencev.

Janez Gerbaj, pomočnik direktorja poklicne šole Ljubljana — težko se spuščam v problematiko delovne organizacije, toda naša želja je, da delovne organizacije čim bolj sodelujejo s šolo in obratno. Istočasno pa naj učencem, ki se nahajajo na praktičnem delu v delovni organizaciji nudijo čimveč strokovne pomoči. V vsakem primeru pa je potrebna obojestranska kontrola učencev.

Ivan Obadič, kvalificiran tesar. Zadovoljen sem, vse je v redu, le pri terenskem dodatku smo prikrajšani. Doma sem v Čakovcu, stanujem v samskem domu in se dnevno vozim na Pobrežju. Res, da dobimo dodatek za ločeno življenje, toda ta je manjši od terenskega dodatka. Naj omenim, da dnevno porabim 4 din samo za avtobus. Napišite še to, je dejal tov. Obadič: »Organizirajte za nas, ki delamo na Pobrežju, in stanujemo v samskem domu, poseben avtobus!«

Kadri in naše potrebe

Povpraševanje po novih delavcih se je letos močno umirilo. Medtem ko smo v lanskem letu prek zavodov za zaposlovanje v Bosni organizirali vrsto tečajev in seminarjev za PVK tesarje, zidarje, železokrivce ter le-te po končanem tečaju tudi zaposlili, smo letos organizirano sprejeli le dve skupini PVK tesarjev iz Zavidovičev in Bihača.

Z ozirom na letošnji obseg del tudi skupne potrebe po novih delavcih niso narasle. Število zaposlenih se je zmanjšalo za 552 delavcev. Tako smo imeli v letu 1971 (stanje 15. 6. 1971 brez vajencev in štipendistov) 6019 zaposlenih, stanje 15. 6. 1972, pa 5467 delavcev. Pozitivno pa je, da se je kljub zmanjšanju števila zaposlenih kvalifikacijska struktura dvignila v korist kvalificiranih strokovnih kadrov.

Na splošno pa je število zaposlenih po kvalifikacijah po stanju 15. 6. 1971/72 takole:

Kval. skupina	VI. 71	VI. 72	Razlika	Indeks	Struktura v %
Gradis	6019	5467	—552	91	100,0
Ročni delavci	5111	4557	—554	89	83,4
VK	523	496	—27	95	9,1
KV	1889	1926	37	102	35,2
PK	1374	1277	—97	93	23,4
NK	1325	858	—467	65	15,7

Kval. skupina	VI. 71	VI. 72	Razlika	Indeks	Struktura v %
Umski delavci	908	910	2	100	16,6
VS	205	236	31	115	4,3
VIS	102	105	3	103	1,9
SS	385	353	—32	92	6,5
NS	28	34	6	121	0,6
Delovodje	188	182	—6	97	3,3

Kvalifikacijska struktura se bo prihodnji mesec še izboljšala, ko bodo po poteku 8-mesečnega praktičnega dela položili zaključni izpit tečajniki, ki so bili v zimski sezoni 1971/72 na tečajih za PKV in KV delavcev. Poleg tega bo ob koncu avgusta opravilo zaključni izpit še 58 učencev.

V prvih mesecih prihodnjega leta bo končalo študij 16 novih gradbenih inženirjev. Predvidevamo tudi povečanje števila strokovnjakov v raznih službah centrale podjetja.

L. C.

V mariborski tovarni betona

Bistvo nove betonarne je, da je avtomatska in s tem izredno hitra. Mešalce so izdelali Gradisovi strokovnjaki in prav tako vso potrebno avtomatiko. In kar je najvažnejše: nova betonarna pokriva s svojimi velikimi kapacitetami, baje največjimi v Sloveniji, vse potrebe Gradisa na območju Maribora...

Naš obisk v Mariboru smo posvetili novi betonarni, na katero so lahko Gradisovci resnično ponosni. Vse podrobnosti o tej novi tovarni betona smo slišali iz ust inž. Franca Gačnika, elektrotehnik Ivana Terziča, ki je projektiral avtomatiko, elektrotehnik Franca Stromažerja, ki ima sedaj roko nad betonarno — kot temu pravimo, in Bruna Benjete, vodje betonarne in separacije. V Dogošah, to je približno 10 kilometrov iz Maribora, ima Gradis že dlje časa svojo betonarno. Njena kapaciteta znaša 20 kubikov vgrajenega betona na uro, kar pa za potrebe Gradisa ni dovolj.

»Zato smo že leta 1970 pričeli misliti na temeljito rekonstrukcijo stare betonarne, na pobrežju, ki bi s svojimi kapacitetami zadostila našim potrebam...«, so nam pripovedovali v Mariboru. »Za novo pridobljeno betonarno smo vedeli, da nikoli ni dobro funkcionirala, bila je namreč precej zastarela, in podobno je bilo s separacijo, ki je bila poleg

betonarne. Spoznali smo, da nas čaka veliko dela, da pa nam ne preostane drugega kot temeljita obnovitev betonarne in separacije...«

Rekonstrukcija separacije je danes v zaključni fazi. Je zelo avtomatizirana, saj potrebuje več kot pol manj delavcev v primerjavi z minulim sistemom dela, njena zasnova pa je na moč sodobna. Po zaključeni rekonstrukciji bo zmogla celih 80 kubikov na uro.

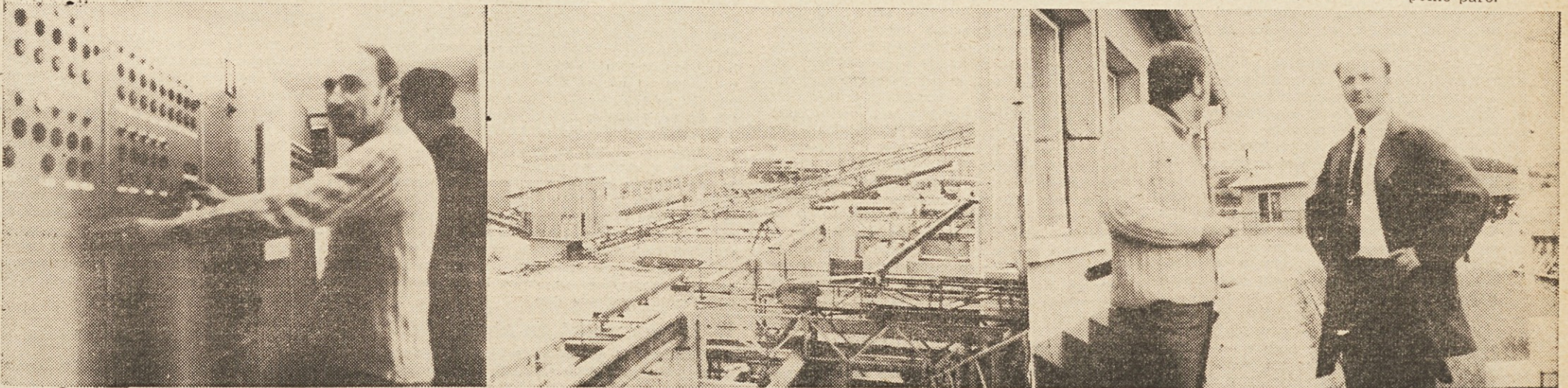
»Rakasta rana separacije je še vedno ogromna količina odpadnega materiala...«, so nam razlagali strokovnjaki. »No, z jesenjo bomo rešili tudi ta problem. Namestili bomo specialne zahodnonemške drobilce firme Esch, ki bodo pričeli mleti odpadni material že septembra. Odpadnega materiala ne bo več in separacija bo pričela delati s polno zmogljivostjo...«

V neposredni bližini separacije stoji tudi povsem prenovljena betonarna. Njena najpomembnejša in obenem najbolj dragocena lastnost je,

da je hitra. Vsi silosi se istočasno polnijo in praznijo. Vse operacije so avtomatske in zato je celoten postopek izredno hiter. Nova mešalca, izdelka Gradisovih strokovnjakov, opravita svoje delo v manj kot pol minute in sta s tem nekajkrat hitrejša od starih mešalcev.

»Naša zamisel oziroma želja že od vsega začetka je bila, da bi bila kapaciteta betonarne blizu 50 do 60 kubikov vgrajenega betona na uro. Želeli smo namreč pokriti vse svoje potrebe in poleg tega posredovati beton tudi kupcem...« nam je pripovedoval ing. Gačnik. »Tako nam je bilo jasno, da moramo namestiti sposobnejše mešalce in seveda ves postopek avtomatizirati. Odločili smo se, da bomo uporabili pri delu izključno le domači material in da bomo avtomatiko tudi sami skonstruirali. Danes, ko je delo že za nami, in ko je betonarna že prestala svoj ognjeni krst, vemo, da smo v celoti uspeli. Mešalci odlično opravljajo svoje delo in z avtomatiko smo nadvse zadovoljni. Seveda gre še za drobne »otroške bolezni«, ki pa jih sproti zdravimo oziroma odpravljamo...«

Tako je. Nova betonarna je odlično prestala preizkušnjo in lahko bi zapisali, da že teče s polno paro.

Levo: Samo pritisk na gumb in moderna separacija steče — V sredi: Pogled na obnovljeno tesarsko dvorano in dvorano za betonske izdelke s separacijo — Desno: Bruno Benja in Franc Stromažer

Zaradi nas ne bo zastoja

Pomočnik tehničnega direktorja ing. Franc Hočevnar pripoveduje, kako teko dela na avtomobilski cesti

O gradnji avtoceste Vrnika—Postojna smo že večkrat pisali. Tokrat smo vprašali pomočnika tehničnega direktorja Franca HOČEVARJA, dipl. gr. ing., kakšno je trenutno stanje izvršenih del. Na postavljena vprašanja nam je ing. HOČEVAR odgovoril takole:

Znano je, da na avtocesti delajo dve naši veliki enoti — PE Ljubljana in PE Nizkogradnje Maribor. Poglejmo, kaj delajo Ljubljančani!

Kako je pri PE Ljubljana

Stanje del na dan 1. 7. 1972 je približno takole:

Nadvoz na reški cesti je bil končan že maja. Ko bodo končana še asfaltna dela (to delajo drugi), bo objekt končan in se bo promet iz Postojne proti Reki preusmeril čez ta nadvoz, stara cesta pa bo opuščena. Na tem mestu pride namreč križišče cest v obliki deteljice za priključek avtoceste za smer Postojna in Reka.

Se ta mesec bodo končana vsa dela na viaduktu Unec. Trenutno polagamo izolacijo in liti asfalt. Ko bo položen še asfaltni beton, bodo dela končana in objekt bo predan investitorju.

Pospešeno tečejo dela pri montaži viadukta na Ivanjem selu. Nosilna konstrukcija je že zmontirana. Trenutno betoniramo voziščno ploščo in monolitni konzolni del hodnika. Dela potekajo pospešeno. Večkrat nam manjka cementa. Po projektu je ta objekt popolnoma podoben objektu na Uncu in ima tako ekipa že izkušnje za pospešeno delo. Tudi ta objekt bo dokončan do roka in pravočasno predan investitorju. Kolektivu PE Ljubljana je za uspešno delo na teh objektih treba samo čestitati.

Kako pa pri PE Nizke gradnje?

Kako pa poslovna enota Nizke gradnje iz Maribora?

Ta enota je na avtocesti Vrnika—Postojna prevzela več del. Najprej je tu naprava tamponskega sloja na pododseku »GAST« skupno s podjetjem Slovenija ceste. V ta namen je bilo potrebno drobiti več stotisoč kubikov kamna. Ta dela so v polnem teku in napredujejo takoj za tem, ko nam izvajalec planuma preda določen del urejenega planuma. Veliko tega dela je že urejenega, vendar je treba veliko še storiti, ker izvajalec kasni z deli pri planumu.

Nato je enota zopet skupno s podjetjem Slovenija ceste prevzela izdelavo stabilizacijskega sloja; to je zopet več stotisoč kubičnih metrov betona nižje marke. Tudi stabilizacijskega sloja je že veliko narejene-

ga, vendar tudi ta dela nekoliko kasnije zaradi nepripravljenega tamponskega sloja. Po trenutni hitrosti napredovanja del pa ni bojazni, da ne bi bila pravočasno opravljena, ker je zmogljivost naprav za vgrajevanje betona večja, kot pa je izkoriščenost.

Nadalje je ta enota prevzela izgradnjo več podvozov, in sicer: 3-12, 3-13, 3-14, 3-15, 3-16 in 3-17. Vsi ti podvozi so že končani. Manjkajo ponekod samo še odbojne in zaščitne ograje. Skupna površina teh objektov znaša 1.347,40 m². Preko njih ponekod že poteka prvi asfaltni sloj.

Potem je ta enota prevzela izgradnjo 4 nadvozov, in sicer 4-15, 4-16a, 4-17 in 4-18. Objekta 4-17 in 4-18 sta v zaključni fazi. Zdej jih izolirajo in polagajo montažne hodnike. Objekta bosta končana pravočasno. Objekt 4-15 je od vseh nadvozov največji in poteka čez železnico in avtocesto. Pri tem objektu je zabetonirana zgornja konstrukcija. Trenutno se beton »stara«, potem pa bomo objekt prednapeli. Prednapenjanje je pri tem mostu oz. nadvozu posebno, za kar nimamo naprav. Ta dela bo za nas opravilo podjetje iz Zagreba. Pri tem bi se zahvalil vsem članom kolektiva, ki so ob betoniranju plošče po sistemu »non-stop« preko 500 m² pokazali toliko zavednosti, da so dela kljub nočnemu delu in prosti soboti pravočasno končali.

Objekt 4-16a je med nadvozi najbolj v zaostanku. Ker pa je popolnoma tak kot nadvoza 4-17 in 4-18, bodo tukaj uporabljali iste podporne in opazne elemente. Po tem, kako hitro sta bila končana prejšnja dva objekta, bo tudi ta objekt končan pravočasno. Predvidevamo, da bomo betonirali vozišče prve dni avgusta. Ta objekt je zadnji nad traso ceste in ga moramo pravočasno razopaziti, da je pod njim možno končati še vsa ostala dela na sami trasi ceste. Skupna površina vseh nadvozov je 1.677,00 m².

Nadalje je tu še podvoz z označbo 5-6 ali inudacijski objekt. Ker je razpetina večja kot 5 m, ga pristoje vamo med mostove. Objekt je končan in preko njega že poteka prvi asfaltni sloj.

Enota Nizke gradnje gradi tudi most čez Ljubljanico na Vrniki v skupni dolžini 2 × 71,20 m. Tudi ta most gradimo po sistemu prednapetega betona in iz montažnih elementov. Trenutno na tem objektu montirajo nosilce, prečnike, voziščne plošče itd. Dela so v polnem tempu.

Na tem objektu smo pričeli z montažo nosilcev pozno, ker je bila jednoklena montažna konstrukcija angažirana pri montažnih delih na viaduktu Ivanje selo. Delovna ekipa je v montaži mostov že izurjena in upam, da nas ne bodo razočarali ter bodo objekt pravočasno končali. Za ta objekt je značilno, da smo skoraj 24 m dolge armiranobetonske nosilce napravili v Ljubljani v obratu gradbenih polizdelkov. Nosilci so narejeni iz treh delov, težkih ca. 10 ton. Nosilce potem na gradbišču lepimo s posebnim lepilom za betone, nato pa jih prednapnemo, injeciramo in nato montiramo. Po tem sistemu smo zgradili že most v Metliki čez Kolpo in se je ta postopek pokazal kot zelo prastičen.

Kmalu likof na Ravbarkomandi

Za podjetje pa je vsekakor najbolj zanimiv objekt 6-6 ali viadukt na Ravbarkomandi. Verjetno ni člana kolektiva, ki tega objekta ne bi videl bodisi na kraju samem ali pa na sliki. Na našem pododseku je to najzahtevnejši objekt tako po velikosti kakor tudi po načinu dela. Objekt ima 15 + 17 polj razpetine 40 m. Skupna dolžina levega in desnega pasu znaša 1.144,20 m. Površina objekta 15.418,10 m². Objekt je grajen po sistemu prednapetih montažnih nosilcev, ki so položeni na stebre s konzolami. Trenutno se montira predzadnje polje in tako lahko kmalu pričakujemo »mali likof«. Takoj za montažo nosilcev in voziščnih plošč poteka finalizacija objekta. To je zlasti dobetoniranje glav nosilcev, dobetoniranje montažnih prečnikov, zalivanje stikov plošč, sekundarno napenjanje itd. Sledi izolacija in montaža hodnikov, nato izolacija cestišča, polaganje asfaltnega sloja, montaža ograj itd. Del na tem objektu so v polnem razmahu in po napredovanju del kaže, da bo objekt pravočasno dokončan, čeprav je na njem še veliko nedokončanih del. Vodstvo gradbišča izjavlja, da nas bodo celo presenetili tako kot za montažo nosilcev, ki bo končana pred rokom.

Ta objekt je zelo zahteven tako strokovno kakor tudi organizacijsko. Vedeti moramo, da pod tem viaduktom stalno potekata cestni in železniški promet. Iz situacije objekta je razvidno, da cesta I. reda Ljubljana—Postojna, železniška proga Ljubljana—Postojna in cesta Unec—Postojna po dvakrat sekajo traso viadukta. Zato je občasno potrebno zapirati promet, kar je zelo neugodno, ker je v tej smeri zelo močan tako železniški kakor tudi cestni promet. Priznati moramo kolektivu, da kljub taki situaciji niso imeli

Pritisk na gumb in velika kolesa se zavrtijo

kakšnih večjih delovnih ali drugih nezdod.

Poleg navedenih objektov pa je za nas Železniško gradbeno podjetje Ljubljana zgradilo preko trase nove avtoceste dva železniška mostova iz armiranega betona. Objekta imata oznako 5-2 in 5-3. Oba objekta sta že končana in preko njih že poteka železniški promet.

In kako je s finančnim planom? Vrednost pogodbenih del znaša 84.315.000 din. Do 15. 6. 1972 pa je bilo (brez podražitev) realizirano 73.289.126,00 din ali 87 %.

Potem pa z vso silo na cesto Hoče—Levec

In kako je na novem odseku AC Hoče—Levec? V prejšnji številki Gradisovega vestnika je bilo članom kolektiva pojasnjeno, kako je naše

podjetje v sestavu grupacije GAST na licitaciji dobilo v izvajanje dela tudi na novem odseku AC Hoče—Levec. Kot je znano, bomo na tem odseku zgradili 20 manjših objektov — podvozov in nadvozov in 8 večjih viaduktov. Za vse te objekte se načrti še pripravljajo. Največ teh objektov bomo gradili po projektih, ki jih bosta izdelala naša projektivna biroja. Uradno so se dela na terenu pričela dne 1. 7. 1972 in morajo biti končana do sept. 1975. Trenutno se vršijo pripravljalna dela. Takoj pa, ko bodo končana dela na AC Vrnika—Postojna, bomo pričeli s pospešenimi deli na tem odseku. Kot je znano, bodo na novem odseku sodelovale naše tri enote, in sicer PE Maribor. PE Nizke gradnje, in PE Ravne, ki ima že sedaj svoj sektor v Celju. O poteku del bomo člani kolektiva sproti obveščali tako, da bo lahko vsak član kolektiva seznanjen o stanju del.

PRIZNANJE

Za posebne uspehe na področju samoupravljanja je ljubljanski sindikalni svet dal priznanje Lojzetu Cepušu, Stanetu Uhanu in Rajku Zupančiču

Mestni svet Zveze sindikatov je letos ob dnevu samoupravljalcev — 27. juniju — že drugič podelil priznanja za posebne uspehe na področju samoupravljanja.

Komisija, ki ji je bila zaupana naloga, naj zbere med predlaganimi kandidati, je imela ne le častno, temveč tudi veliko odgovornost. Od 33 predlaganih kandidatov (od tega pet skupinskih predlogov) je komisija izbrala pet nagradencev za vsa tri področja dejavnosti:

— za znanstveno, teoretično delo in prispevke k razvoju samoupravljanja;

— za razvijanje in ustvarjalno vsebinsko oblikovanje internih samoupravnih aktov ter na tem grajenih odnosov;

— za uspešno delo pri utrjevanju in razvijanju samoupravljanja v posamezni delovni organizaciji.

Tako so se srečali nagrajenci, ki delujejo v teoriji in praksi. Komisija je po temeljiti razpravi na seji sklenila, da se podelijo nagrade v skladu s sklepom o ustavitvi priznanj naslednjim tovarišem in tovarišici:

1. Cepušu Lojzetu — vodji izobraževalnega centra,

Uhanu Stanetu — analitiku in Zupančiču Rajku — direktorju splošnega sektorja, vsem iz podjetja »Gradiš« Ljubljana — za dosežke pri neposrednem uresničevanju samoupravljanja v delovnih kolektivih;

2. dipl. pravniku Sinkovcu Janezu — samostojnemu svetovalcu Ustavnega sodišča SR Slovenije — za dosežke pri razvoju avtonomnega sistema v organizaciji združenega dela in samoupravnih skupnostih;

3. dr. Strobl Majdi — profesorici in dekanku Pravne fakultete v Ljubljani — za izjemne dosežke v znanstveno raziskovalni dejavnosti na področju samoupravljanja.

Po nagovoru predsednika mestnega sveta Rudija Bregarja je Mitja Svab, predsednik komisije za podelitev priznanj, razložil sklep komisije.

● Več kot preskus

V imenu komisije, ki je imela letos zahtevno nalogo, da presodi komu izmed 33 tovarišev pripada letos visoko priznanje mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljane, vas želim najprej spomniti na dan, s katerim povezujejo ta svečani dogodek. V letu 1949 sta tovariš Boris Kidrič in Djuro Salaj podpisala navodilo o ustanovitvi in delu delavskih svetov v državnih gospodarskih podjetjih. V Sloveniji je bilo »na spisku«, da tako rečem, 16 večjih industrijskih delovnih organizacij, ki naj oborožene z borbene delavsko tradicijo — preizkusijo ta prvi skok v nove odnose. Sestnajst je bilo predvidenih, toda še pred 27. junijem, ko je skupščina FLRJ sprejela zakon, je bilo v Sloveniji izvoljenih v industriji, prometu in gradbeništvu že skoraj 200 delavskih svetov. Preizkus sploh ni bil preizkus, ker je že pred zakonom postal praksa. Ko danes ocenjujemo te dogodke, ko se je spremenil namig, vstopnica za 16 oleditvov, v množično ustanavljanje delavskih svetov, je očitno, da je bilo to možno zato, ker sta se srečala ideja in resnični ter spoznanj interes delavskega razreda v celoti in zato tudi posameznika v njem.

● Ne z gesli — konkretno

Dovolite mi, da brez oklevanja naredimo primerjavo takratnega razporeditve z razpolože-

njem po sprejetih ustavnih dopolnilih, za katera vemo, da vključujejo najpomembnejše procese oblikovanja socialističnega samoupravnega proizvodnega odnosa. Moramo spoznati in priznati, da uresničevanje še nima množičnega nosilca. Se vedno se nista srečala ideja in interes delavcev. Zato lahko odlašamo, se izogibamo in delamo dostikrat dileme celo tam, kjer jih resnično ni. Ni namreč dovolj, da identificiramo odpore in ugovarjamo na vse mogoče pomisleke, katerih nosilci so slej ko prej posamezniki in ožje, na birokratizmo ali tehnokratizmo sloveče skupine. Naša največja politična naloga v tem trenutku je, da delavcem očitneje kot doslej, ne v geslih, marveč konkretno pokažemo kaj so blistvene srednosti, ki jih nosijo ustavna dopolnila.

● Da: »nacionalizacija« bank

Sele spoznani interes delavcev bo realna osnova za uresničevanje amandmajev, kajti za take odnose se bo treba bojevati. Uporabiti bomo morali vse možne oblike političnega boja, vso napredno znanstveno teorijo in tudi napredno prakso, ki edini lahko zamenjata argumente avtoritete v avtoriteto argumenta. Delavski razred sam bo tako postal množični in revolucionarni nosilec uresničevanja amandmajev. Tu so tudi konflikti neizogibni in toliko več jih bo, toliko ostrejši bodo, kolikor več bo oportunitizma, izmikanja in ignoriranja interesov delavcev. Menda se strinjate z menoj, da bo misel v »drugi nacionalizaciji bank« — ki je bila izrečena pred II. kongresom samoupravljalcev, misel, ki je vzbudila duhove in dožive la skoraj več ugovorov kot podpore — prisotna vse dotlej, dokler delavci ne bodo sami obvladovali vseh tokov kapitala in ne bodo sami odločili o celotnem dohodku, oziroma dokler ne bodo premagane vse oblike in vsi procesi odtujevanja rezultatov dela.

● Odgovornost se stopnjuje

Primerjava, ki jo delam, seveda ni osnova za pesimizem, slabo voljo ali celo neustrezne politične zaključke. Zavedati se moramo, da

naše govorjenje o poglobljanju samoupravljanja ni puhla fraza, marveč spoznanje, da so naloge vse bolj zahtevne, odnosi sami gredo od vsebinsko enostavnejših k vse bolj zahtevnim. Torej ne vedno manj dela, ampak narobe, vedno več ustvarjalnega dela terja prav to poglobljanje samoupravljanja.

Enostavnejši odnosi, ki jih terja enostavna reprodukcija in bolj neposredni so interesi, tako rekoč na dlani. Veliko zahtevnejše je obvladovanje in uveljavljanje vseh odnosov, tudi tistih, ki jih vključuje razširjena reprodukcija, pravica in dolžnost ustvarjati, upravljati in deliti celotni dohodek.

Tu interesi niso več tako neposredni, odgovornost se stopnjuje in tudi več znanja terja. Ideje oziroma načela, ki so v ustavnih dopolnilih, se bodo srečala z interesi, če jih bomo dovolj nazorno in konkretno posredovali vsem samoupravljalcem.

● Delavci ne potrebujejo pridigarjev

S tem spet ne delim delavce na tiste, ki stvari razumejo in na tiste, ki jih ne razumejo. Delavci ne potrebujejo »pridigarjev« in »razlagalcev«. Dobro razumejo načelo — če navedem za primer — da se mora akumulacija vrniti v temeljno organizacijo združenega dela; ali, da je njihova pravica, da upravljajo in odločajo o delitvi rezultatov, ki jih prinese živo in minulo delo. Toda delavci hočejo za vse to oprjemljiv in čisto konkreten načrt: kdo, kako ter do kdaj bo vrnil akumulacijo v delovno organizacijo. Vedeti hočejo in to predvsem konkretno, kako bodo udeleženi v učinkih, v večjem dohodku zaradi modernizacije, investicij v osnovna sredstva, ki povečuje podjetniško in družbeno produktivnost.

● Resnični nosilci odločanja

Sicer pa o tem govori vsa naša dosedanja praksa. Dokler smo se vrteli okoli načel o sa-

Premalo ljudi in tesni prostori

Dne 18. julija je bila XI. seja odbora za razvoj in organizacijo. Glavna točka delovnega reda je bil pregled stanja obdelave študijsko-razvojnih nalog in nadaljnja usmeritev dela na teh nalogah. Dasi sredi lanskega leta novo ustanovljena in organizirana razvojno-organizacijska služba ni in ni mogla zaživeti tako, kot bi bilo potrebno, ker nima niti zadosti kadrov niti primernih prostorov, so vendar obdelane številne razvojno-organizacijske naloge. Pregled dela na teh problemih pa je ugotovil, da so tu že prvi rezultati, na podlagi katerih bodo organi upravljanja podjetja prav gotovo lahko mnogo bolj smotno in uspešno sklepali o ukrepih, ki so potrebni za uspešno poslovanje podjetja.

● Ocena dosedanjega dela ROS

Mislim, da ob tej ugotovitvi kolektivu ROS (razvojno-organizacijska služba) lahko čestitamo k dosedanjim uspehom in mu želimo še nadaljnji napredek v tej smeri. Število, obseg in kompleksnost nalog kažejo, kako nujno potrebna je ta služba. Nekatere naloge so take, da je treba ukrepati na podlagi morda še premalo proučenih zaključkov, kar je prav gotovo v nasprotju s samim principom in sistemom dela službe, kajti ta služba gotovo ne bi smela delati pod pritiskom tekočih potreb in zaradi tega izdelati manj kvalitetne elaborate. Vendar je položaj tak, kot se je pokazalo na seji, da je odbor moral napraviti nekaj sklepov, ker to pač zahteva položaj. Tudi število nalog je tako, da obstaja resna nevarnost, da maloštevilni kader tega ne bo obvladal, zlasti ne, če ne bodo prav kmalu zasedena predvidena delovna mesta in pridobljeni primerni prostori.

● Svoj čas smo že imeli organizirano študijsko-razvojno dejavnost

Naj se ob tej priliki spomnimo, da smo pred leti že imeli sicer nekoliko drugače organizirano, vendar uspešno delujočo razvojno dejavnost, ki jo je vodil tedanji strokovni svet. Še danes — po tolikih letih — gradimo številne objekte po sistemih, ki smo jih takrat proučili. Naj jih nekaj naštejemo: večina proizvodnih in skladiščnih objektov, skoraj kompletna stanovanjska gradnja, gradnja mostov — razen tistih, ki jih gradi PE Nizke gradnje. Iz znanih razlogov je bila ta dejavnost takrat povsem ukinjena, sedaj pa se kaže, kako ogromna škoda je bila podjetju s tem narejena. To seveda nima nič opraviti z mojo osebo, ki sem pisec tega članka, ker sem še danes zelo hvaležen, da sem bil takrat razrešen nekih funkcij, katere mi niso prav nič »ležale«.

● Rekonstrukcija obratov

Ena najbolj perečih nalog, ki so v obdelavi, je rekonstrukcija in nadaljnji razvoj obratov. Če izvemamo LIO Skofja Loka, ki se je v zadnjih letih rekonstruiral in moderniziral sam, so vsi drugi obrati več ali manj v taki situaciji, da so nujno potrebni globoko segajoči ukrepi. Skoraj vsa oprema OGP je zrela za odpis, objekti skoraj vsi neprimerni. SPO in centralno skladišče bosta prav gotovo v prihodnjih letih morala menjati svojo lokacijo, to velja tudi za KO Ljubljana. Oprema KO v Mariboru je tudi v veliki meri dotrajala. Železokrivnica sicer ni star objekt, vendar še daleč ne tak in tako opremljen, kot bi moral biti, gramoznica v Ljubljani bo v nekaj letih izrpana. S tem je povezan problem centralne betonarne. Od štirih pomožnih konstrukcij za montažo mostov sta dve

zreli za odpis in ne več varni in je za gradnjo mostov Hoče—Levec potrebno nabaviti novo konstrukcijo, itd.

V zvezi s tem je odbor sprejel dva sklepa, in sicer, da se naroči izdelavo investicijskega programa za novo betonarno v OGP in da se takoj prične s projektiranjem in izdelavo nove, močnejše pomožne konstrukcije za montažo mostnih nosilcev.

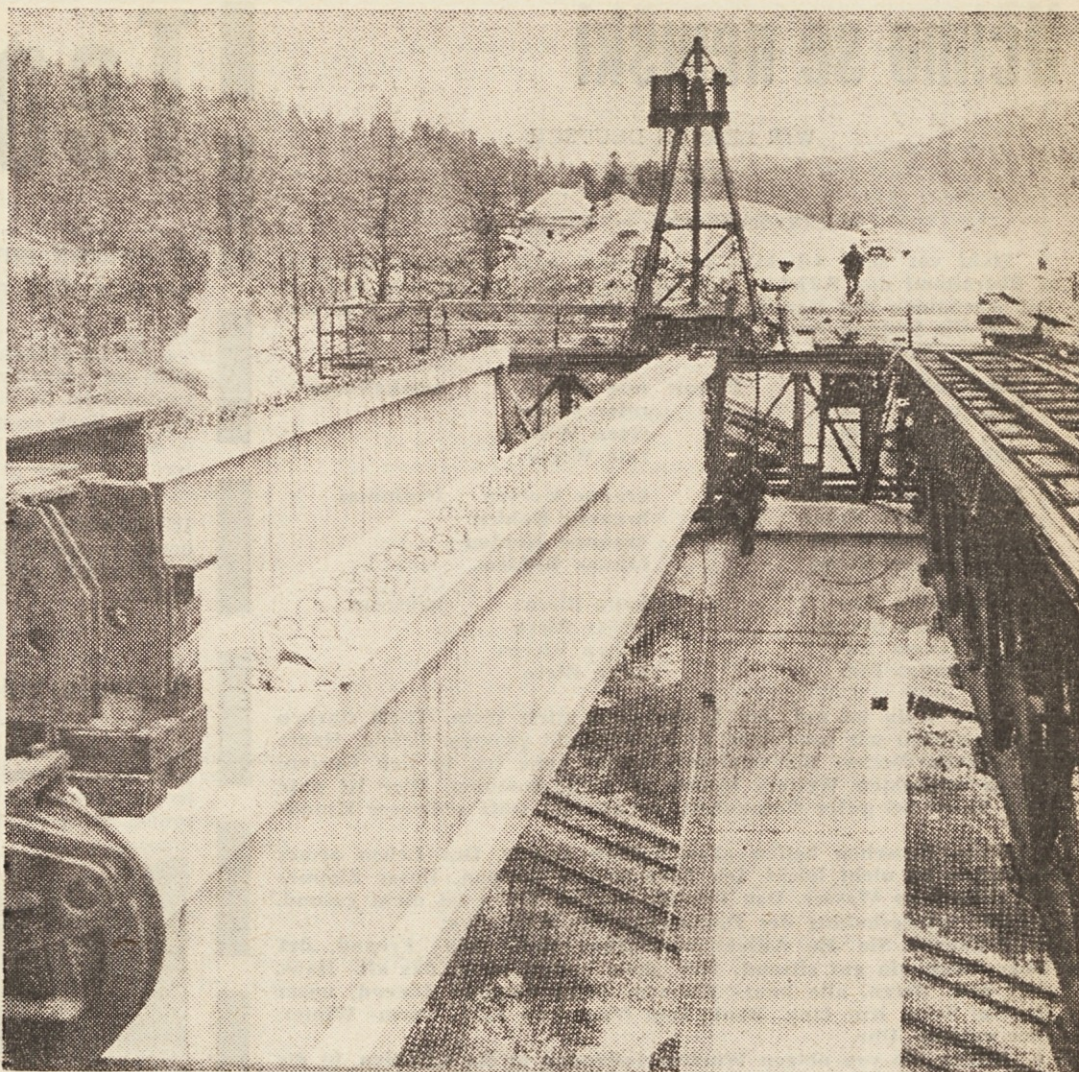
Odboru je bila predložena nova shema analitsko-planske službe s posebnim ozirom na to, da je nujno njeno dejavnost razširiti na tehnično področje oziroma na spremljanje in analiziranje uspešnosti izvajanja gradenj. Ker so ravno v toku kadrovske spremembe v tej službi, se je odboru zdelo prav, da novi direktor, ki bo odgovoren za delo te službe, pove k temu svoje mišljenje, oziroma — še bolje — da to naredi po svojih idejah in po posvetovanju s svojim timom. Zaradi tega je stvar nekoliko odložena.

Pri razpravi o uvajanju elektronike v poslovanje podjetja pa se je pokazalo, da je na eni strani napredek na tem področju nujen pogoj za uspešno poslovanje podjetja, na drugi strani pa imamo nekaj rezultatov v knjigovodstvu in projektiranju, prav nič pa v analitsko-planski, komercialni in tehnični službi. Po izkušnjah v svetu pa je prav tu elektronika prinesla svojo revolucijo. Prav analitsko-planska služba bo morala tu prva dati svoj prispevek. Odgovorni kadri v komercialni in tehnični službi pa bodo prav tako morali prispevati svoj del.

Ta naloga ni prav nič kampanjska in kratkotrajna, neuspehi in rezultati se bodo pokazali šele čez leta. Tudi ne bo šlo brez težav in nasprotovanj. Mnogo — da ne rečem vsi — bomo morali iz osnove menjati svoje pojme, kar pa pri ljudeh, ki so mnoga leta uspešno delali brez tega, ni tako enostavno. Če po tistem povem svoje mnenje, mislim, da bodo to speljali novi mlajši ljudje; kar pa nas je, ki nismo več tako mladi, moramo njim to pot pripraviti in olajšati, pa čeprav se bomo pri tem morali prebiti skozi faze, ko bo največ težav, nasprotovanj in tudi začasnih neuspehov.

Eno je gotovo. Uvedba elektronike bo zahtevala marsikje bistveno spremembo v poslovanju, predvsem pa odpravo slehernega stihističnega ukrepanja. Po mojem moramo z računalniki najprej ugotoviti, kako pravzaprav delamo in moramo zato zbrati dovolj in pravilne podatke, da nam bo računalnik to posredoval. Nato bo računalnik naredil kalkulacije, vendar moramo zato imeti enotne popise del in normative, ne glede na sedanjo prakso v gradbeništvu. S pomočjo računalnikov bomo napravili plan gradnje, ki pa bo moral potem postati zakon za vse prizadete, ne pa le nova mapa v predalu, itd.

Naj še omenim ugotovitev odbora, da za to pri nas niso, vsaj v začetku, potrebne milijardne investicije, temveč in predvsem mnogo hotenja in dobre volje.

Detajl z avtoceste — Arhivski posnetek — Montiranje prvih nosilcev z avtoceste

● Nekaj s področja kadrovskih problemov

Ker je naš odbor kompetenten tudi za potrjevanje organizacijskih shem novih delovnih mest, je obravnaval tudi nekaj problemov s tega področja na predlog drugih odborov.

Samostojno in samoiniciativno pa je dal DS in kompetentnim odborom podjetja predlog, da se pogoji glede strokovne kvalifikacije za nekatera vodilna delovna mesta razširijo, da bi s tem komisijam in DS dali večje možnosti pri imenovanju vodilnih kadrov.

Če pregledamo poslovanje podjetja, ga lahko delimo na dve osnovni veji: eno je tehnologija in organizacija proizvodnje, druga pa je komercialno-finančna plat. Kaj poma-ga še tako moderna tehnologija in proizvodni proces, če pa blaga ne moremo prodati ali pa so serije tako majhne, da je majhno podjetje z nekaj sto delavci zaradi manjše režije nujno bolj uspešno. Ta druga plat v poslovanju podjetja v naši potrošniški družbi postaja čimdalje bolj važna, obenem pa glavna naloga vodilnih kadrov v podjetju. Ozka strokovna usposobljenost je čisto prej ovira kot pa pogoj za uspešno poslovanje. Ali si moremo predstavljati npr. profesorja, ki predava statiko na univerzi kot uspešnega direktorja podjetja ali pa kakega gradbenega vodstva? Prav gotovo ne! In vendar iz vseh naših pravilnikov in opisov pogojev za delovna mesta sledi, da bi pravzaprav moralo tako biti. Preozko strokovno izobražen vodilni uslužbenec bo prav težko pritegnil druge strokovnjake in nepristransko upošteval njihovo mnenje, ker ima pač že sam svoje mnenje, ki se ga —

iz lastne izkušnje, to vem — človek prav težko otrese. Na vodilnih mestih morajo biti ljudje široke razgledanosti, morajo seveda imeti splošne pojme o stroki, ki pa jih je mnogo lažje pridobiti, kot menjati svoje že ustaljeno mnenje. Ker sem se pred leti pripravljal za enoletni študij v ZDA, mi je nek ameriški inženir na ambasadi v Beogradu rekel: vi ste se učili, kako konstruirati objekt, jaz pa kako ga izvesti («how to carry it out»). Bil je inženir-menedžer, za kar je tam posebna šola. Da bom kratek: odbor je predlagal, da nekatera vodilna delovna mesta lahko zasedejo poleg ljudi s tehnično izobrazbo tudi ljudje z ekonomsko ali pravno izobrazbo. Če je tak človek delal dalj časa v gradbeništvu, si je gotovo pridobil toliko gradbeniškega znanja, kolikor je na takih mestih potrebno. Za ozko tehnično znanje pa se bodo že našli inženirji in tehniki, ki bodo potem z večjo svobodo in iniciativo delali na svojem področju.

Seveda je bilo na seji govora tudi o drugih nalogah, npr. montažna gradnja industrijskih hal in drugo. Tudi tu bo za uspešno delo potrebno »ubirati druge strune«. Bilo pa je načetih še mnogo problemov, vendar kdo bi vse našteval. Zdi se mi celo, da bo treba, vsaj začasno, določiti neko prioriteto, da ne bi to tako lepo začeto delo, prav zaradi prevelike širine, razvodenelo.

● Bodoče naloge, o katerih bo potrebno govoriti

Mislim predvsem na dve stvari: v toku je sedaj akcija »TOZD«. Mnenja sem, da po tem načrtu že precej poslujemo. Vendar mislim, da bi prav študij perspektivnega razvoja podjetja in njegovih enot moral dati temu sporazumu svoj pečat in s tem svoj delež, da bo s tem dejansko narejen korak naprej.

Poleg tega je sedaj v modi »integracija«. Tu se naštevajo, koliko podjetij imamo v SRS in SFRJ itd. Pri tem sem se spomnil na neko knjigo, ki mi jo je pred leti prinesel pokojni tov. Lipovec o organizaciji gradbeništvu v Nemčiji. Tam je bilo — dobro se spominjam — napisano, da ima povprečno nemško gradbeno podjetje okrog 500 zaposlenih, čeprav so vmes tudi velikani z več desetstisoč delavci. Je pač tako, da je za manjša dela bolj uspešno in cenejše manjše podjetje. Pri nas je sicer tako, da se večina individualnih hiš gradi na »fuš«, pa je torej dejansko podjetij vključno te »neregistrirane« še mnogo več. Hočem reči, da tudi integracijo ni treba jemati kampanjsko, na drugi strani pa je res, da četudi smo veliko podjetje, se ne moremo udeleževati na vseh področjih, in bi bilo boljše zožiti našo dejavnost ter rajši integrirati se ali najti primerne kooperantske odnose z drugimi, ki so zopet specializirani v svojo smer. Tudi mislim, da »Gast« še ni ad acta in da ga je treba ugotoviti in naprej razvijati. V enostavno spajanje sicer dobro stoječih podjetij pa — oprostite mi — ne verjamem.

Seveda bo odbor na eni svojih sej moral razpravljati tudi o teh problemih, saj je to njegova s statutom določena naloga. Integracija je lahko vertikalna in horizontalna, njeni motivi so lahko finančni, tehnološki ali drugačni, lahko pa je to način, da se legalizira tisto, kar so včasih prepovedovali, t.j. dogovarjanje o cenah in licitacijah, delitev trga itd.

Še ena nadvse važna zadeva bi morala biti obdelana v razvojno-organizacijski službi, nato pa priti na dnevni red odbora. To je sicer tudi stvar odbora za planiranje, pa jo bomo morali obdelati skupaj. Rezultat neke študijsko-razvojne naloge je skoro vedno predlog za tako in tako investicijo. Če je denar, oziroma kje ga dobiti, o tem pa ni govora. Potrebno bo pregledati s kakšnimi sredstvi lahko računamo v prihodnjih letih in potem na podlagi tega določiti smer razvoja in vlaganja. Iz tega končno sledi vse drugo.

dipl. ing. gr. Jože Uršič

moupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju, in to je trajalo kar nekaj let, smo ostali sami, brez množičnih nosilcev te ideje. Šele konkretni sporazumi o celitvi dohodka in osebnih dohodkov in njihovem dejanskem uveljavljanju, z vsemi ugodnimi in neugodnimi, sprejemljivimi in nesprejemljivimi posledicami, je razgibalo delavce. Zdaj, ko so sporazumi že tu, torej ob konkretnem, postajajo delavci resnični nosilci in neposredni uresničevalci te naloge. Zdaj, ko so ideje o nujnem medsebojnem sporazumevanju sprejeli za svojo, se tej pravici in dolžnosti ne bodo pripravljeni odreči, ker so dognali, da je v njihovem interesu, razumljivo pa, da bodo terjali izpolnjevanje teh dokumentov.

Vpliv osebnosti je v tem boju ne le neizogiben, marveč celo nujen. Množično gibanje in zavestna subjektivna akcija posameznikov in organiziranih političnih sil lahko razvoj pospešita. Detali bi veliko napako, če bi v tem boju za množičnost poudarili vlogo posameznika, ki bodisi več ve, je bolj zavzet in dosleden, bodisi da ima več izkušenj in zato hitreje gradi most med teorijo in prakso, med možnostjo in resničnostjo.

● To niso »liderji«

To niso »liderji« dvignjeni nad vse samoupravitelje, to so prav tisti delavci, ki žive z njimi, ki znajo prisluhniti njihovim zahtevam in zato lahko ponudijo tudi uporabne rešitve, take, ki jih delavci kot razred »osvojejo«. Take ljudi potrebujemo. Potrebujemo jih delavski razred, in uveljavljanje ter poglobljanje socialističnih samoupravnih odnosov bi se brez njih prebajalo počasneje in ob kopicenju protislovij.

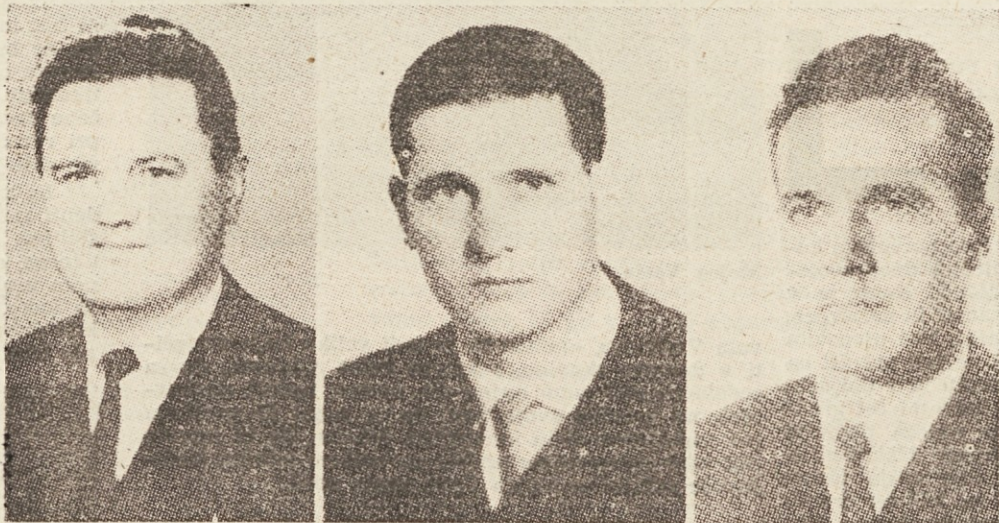
Zato tovarišice in tovariši sem danes še bolj kot lani, ko smo prvič podeljevali ta priznanja prepričan o velikem pomenu sklepa, ki pa je sprejel mestni svet Zveze sindikatov v Ljubljani. Spodbuda posamezniku ni le spodbuda zanj, marveč spodbuda za vse. Vedno več je kandi-

datov za to priznanje in sedanja komisija kot tudi vse prihodnje bodo vselej pred dilemo, ki smo jo mi spoznali že lani: lahko je namreč izbirati med slabim in dobrim, zapleteno in zahtevno pa je izbiranje med dobrimi.

Ob dogodku spet razmišljam o pobudi, ki je omogočila, da mimo priznanj in nagrad za ustvarjalce najbolj različnih področij in dejavnosti, najdemo tudi priznanja za tiste, ki

se bore za poglobljanje samoupravljanja. Tako bomo luščili, največkrat iz skromne anonimnosti, tiste svoje člane in delavce, ki si pogumno in vztrajno prizadevajo za uresničitev načel in idej. Težko razumem, da še vedno ni veliko tistih, ki bi posnemali to pobudo.

Današnjih 5 nagrajencev za 3 priznanja, štejemo med tiste, o katerih sem govoril. V imenu komisije jim želim: srečno!

Z razvojem samoupravnega sistema družbene ureditve se je v podjetju Gradis nenehno razvijala tudi organizacija samoupravljanja. Prvi delavski svet podjetja je bil izvoljen že v januarju 1950 leta na gradbišču v Kidričevem, centralni delavski svet pa oktobra 1950.

Sindikalna organizacija podjetja Gradis je bila predvsem aktivna pri sestavljanju in uvajanju interne zakonodaje, kar je omogočilo, da so v podjetju že v letu 1963 sprejeli statut z vsemi najpomembnejšimi elementi, ki so značilni za sedanje temeljne organizacije združenega dela.

Nagrajenci so intenzivno sodelovali pri sestavljanju prvega samoupravnega sporazuma na področju slovenskega gradbeništva v letu 1969. Ta sporazum je bil osnova za vse ostale sporazume v jugoslovanskem gradbeništvu. Ni slučaj, da je osnova sedanjega samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov v gradbeništvu ravno samoupravni sporazum podjetja Gradis. V ta sporazum je vključeno prek 200 delovnih organizacij osmih panog.

Pri vseh naštetih uspešno opravljenih nalogah so prispevali velik delež nagrajenci. Posebno pomembno je njihovo delo pri reševanju nalog, ki so zaradi dislociranosti enot podjetja in heterogenega sestava zaposlenih težko izvedljive.

V 6000-članskem kolektivu z 12 podjetji z districijskimi obrati brez skupinskega dela in angažiranosti prizadevanj družbenih delavcev, ne bi mogli doseči omenjenih uspehov, ki po oceni komisije pripadajo predvsem izbranim trem nagrajencem.

Učimo se nemški

WIR LERNEN DEUTSCH

38. Lektion

Adjektivdeklinatlon — Fortsetzung

Steht vor dem Adjektiv kein Artikel oder Possessivpronomen, so übernimmt das Adjektiv die Endungen des bestimmten Artikels mit Ausnahme des Genitiv singular beim Maskulin und Neutrum; hier ist die Endung -en-.

Einige Beispiele:

Nom. roter Wein	Plural: rote Weine	maskulinum
Gen. roten Weines	roter Weine	
Dat. rotem Wein	roten Weinen	
Akk. roten Wein	rote Weine	

Nom. braune Kohle	braune Kohlen	feminium
Gen. brauner Kohle	brauner Kohlen	
Dat. brauner Kohle	braunen Kohlen	
Akk. braune Kohle	braune Kohlen	

Nom. kaltes Bier	kalte Biere	neutrum
Gen. kalten Bieres	kalter Biere	
Dat. kaltem Bier	kalten Bieren	
Akk. kaltes Bier	kalte Biere	

Alter Wein ist guf. Ich trinke gern alten Wein. Trotz starken Regens gingen wir spazieren. Er arbeitet mit grossem Erfolg. Heute ist schönes Wetter. Bei schönem Wetter gehe ich in den Garten. Wegen schlechten Wetters konnte er nicht kommen. Hier ist gute Luft. Er ist bei guter Gesundheit. Er arbeitet trotz schwerer Krankheit.

Gute Menschen helfen alten Leuten immer. Das Leben armer Menschen ist nicht leicht. Ich liebe schöne Blumen. Unser Zimmer hat fliessendes Wasser. Das Trinken starker Weine ist nicht gesund.

Zur Wiederholung der Deklination des Adjektivs:

Ergänzen Sie die Adjektivendungen: Mein treu- Freund, der lang- Stock, ein gut sitzend. Hut, diese eng- Strasse, das alt- Haus, drei hoh- Berge, alle bunt- Blumen, deine sorglos- Jugend, unser fleissig- Sohn, jene lang- Bank, kein fruchtbar- Jahr, warm- Winter, Ihre golden- Uhr.

Bilden Sie von obigen Wortverbindungen a) die Genitive, b) die Dative, c) die Akkusative!

Ergänzen Sie:

1. Berlin ist eine gross- Stadt. Sie hat viele lang- und breit- Strassen. Darauf stehen grün- Bäume. Der alt- Teil der Stadt hatte auch eng- und krumm Gassen.

2. Berlin hat viel grün- Anlagen. Der schönst- Park war der Tiergarten. Hier gab es viele klein- Seen, viel besucht- Kinder, spiel- plätze und eine grosse Zahl hübsch-, schattig- Spaziergänge. Dieser herrlich- Park ist auch ein Opfer des Krieges geworden. Fast all- gross- Bäume sind verschwunden, doch es wurden neu- und jung- Bäume gepflanzt.

3. Mitten durch die Stadt fliesst die Spree, ein schmal- Fluss. Dieser verzweigt sich in einig- Kanäle. Schleppdampfer ziehen schwer- Lastkähne.

Ergänzen Sie:

Unser klein- Garten.

Wir haben einen klein- Garten. Er ist von einem eisern- Zaun umgeben. Vorn am Eingang steht eine gross- Menge der herrlichst- bunt- Blumen. In jedem neu- Sommer freuen wir uns an ihren gelb-, rot-, und blau- Blüten. Alle vorübergehend- Leute sehen hinein und mancher sagt: »Welch herrlich- Blumen! Und so viel bunt- Farben auf diesem klein- Stückchen Erde.« Dann folgt ein klein- Plätzchen. Hier hat unsere fleissig- Mutter nützlich- Gemüse gepflanzt. So haben wir während des ganz- Sommers immer frisch, Salat, rot- Radieschen oder grün- Gurken und es fehlen keine nötig- Küchenkräuter. An der recht- Seite des Gartens haben wir Sträucher mit rot-, weiss- und schwarz- Beeren. An der link- Seite aber stehen zwei alt- Apfel- bäume und drei jung- Birnbäume. In jedem gut- Herbst hat die ganz- Familie ihre gross- Freunde an den viel- herrlich Früchten. Die alt-, aber reichlich tragend- Apfelbäume beschenken uns fast jeden neu- Herbst mit gross- Menge gut Aepfel. Wir können diesen oder jenen gut- Freunden manches gefüllt- Körbchen schenken. Deshalb lieben wir unsern schön- klein- Garten.

Wörter — besede

übernehmen — prevzeti
e Ausnahme — izjema
r Erfolg — uspeh
helfen — pomagati
e Wiederholung — ponavljanje
ergänzen — dopolniti
fruchtbar — rodviten
sorglos — brezskrben
krumm — ukrivljen
e Anlage — nasad
hübsch — lep, čeden
schattig — senčnat
s Opfer — žrtev
verschwinden — izginiti
pflanzen — saditi
mitten durch — sredi skozi
schmal — ozek
r Zaun — ograja
e Blüte — cvet
vorübergehen — mimo iti
sich verzweigen — razcepiti se
reichlich tragen — bogato obro-
diti
gefüllt — polnjen

r Kanal — kanal
r Schleppdampfer — vlačilec
(parnik)
r Kahn — čoln
r Lastkahn — tovrni čoln
eisern — železen
umgeben — obdan
r Eingang — vhod
e Menge — množica
herrlich — krasen
bunt — pisan
s Stückchen — kosček
s Plätzchen — prostorček
nützlich — koristen
s Gemüse — zelenjava, vrtnina
frisch — svez
s Radieschen — redkvica
e Gurke — kumara
s Küchenkraut — kuhinjska
zelenjava
r Strauch — grm
e Beere — jagoda
reichlich — bogato
s Körbchen — košarica

Petdesetletnik

Jubilant Franc VOVK direktor PE Jesenice, je 27. julija obhajal poseben praznik.

Petdeset let življenja in trideset pet let trdega dela. Gorenjec po ro-

Stran 6 ★ »GRADISOV VESTNIK«

du ali kot pravijo trda gorenjska korenina, tudi v najtežjih dneh svojega življenja ni klonil. Kako je v svojem delu vsestranski in neizčrpen, je že večkrat dokazal. Pod njegovim vodstvom so zrasli nešteti objekti na Gorenjskem, Portorožu in v daljnem Skopju, ko je kot takratni šef gradbišča, ponesel ime našega podjetja v bratsko republiko Makedonijo. Vsak ustvarjalec ima svojo lastno osebnost, tisto, ki ga loči od drugih in njegova osebnost je skupna življenju in času v katerem se nahajamo. Vem, da ob jubileju v sebi ne čuti nobene prelomnice, ki v bistvu je prelomnica, kajti naš VOVK je še vedno poln elana in borbe za delo in obstoj jeseeniške enote in celotnega podjetja GRADIS.

Zaradi tega se Tvoji sodelavci, tovariši in prijatelji pridružujemo Tvojemu lastnemu razpoloženju in želji, da bi bil zdrav in tako nadaljeval svoje bogato in uspešno delo. Zato se na današnji dan pridružujemo številnim čestitkam in Ti ključemo še na mnoga leta!

Lojze Cepuš

Teorija in praksa

Anketirali smo nekaj študentov, da bi nam povedali svoje mnenje o tem, kako se počutijo na obvezni praksi

Vrata osnovnih šol so že dolgo zaprta. Učenci so odšli na letovanja ali pa jih to še čaka. Kako pa je s srednješolci in visokošolci? Njihova brezkrbnost je že minila. Vsak po svojih močeh si nabirajo nova znanja in spoznanja. Nekateri s študiranjem za izpite, nekateri z obvezno prakso.

Letos smo sprejeli na obvezno počitniško prakso 182 študentov raznih šol in fakultet. Odločili smo se, da bomo ob zaključku obiskali nekatere ter se pogovorili o njihovem počutju, delu in povezanosti teorije in prakse.

● Dvoje mnenj o počitniški praksi

Najprej smo obiskali dijakinjo ekonomske srednje šole Miro Adam in Olgo Filipič, ki zaključujeta prakso na centrali. Prva je spregovorila o svojem delu na praksi Mira Adam: »Od prakse sem pričakovala več.

Vesna Vesel in Vojko Mlakar

Delo, ki sem ga opravljala, mi ne bo dosti pomagalo pri nadaljevanju študija. Na praksi sem že mesec dni, pa ves ta čas nisem dobila takega dela, kjer bi morala vsaj delno uporabiti znanje iz šole. Zdi se mi, da bi morala biti praksa bolj določena tako, da bi se praktikanti na njej tudi kaj naučili,« je končala Mira. Povsem drugačno mišljenje ima o svoji praksi Olga Filipič, ki je začela: »Zelo sem zadovoljna s prakso, saj sem praktično spoznala mnogo stvari, o katerih smo se učili v šoli. Delo je bilo zelo raznoliko, saj sem delala kar na treh delovnih mestih, in sicer v blagajni, tajništvu in knjigovodstvu osnovnih sredstev. Mislim,« je nato nadaljevala, »da je tak način prakse zelo dober. Pomanjkljivost je le v tem, ker ti sodelavci dajo samo določeno delo, nimajo pa časa, da bi ga malo bolj razložili.«

● Najbolj mi ugaja konkretna zadolžitev

Mojca Vasle: »Na praksi sem šele štirinajst dni in že lahko povem nekaj bistvenih značilnosti, ki jih ima taka praksa za nas študente. Ker študiram arhitekturo, mi to delo, ki ga trenutno opravljam, zelo ustreza. Rišem namreč načrte oziroma razne detajle po priloženih predlogah. To je konkretna zadolžitev, ki si jo vsak praktikant želi. Hoče pokazati, da je tudi sam zmožen nekaj napraviti. Vsak namreč rad pokaže svoje delo. Če je praksa organizirana v takem smislu,« je nadalje-

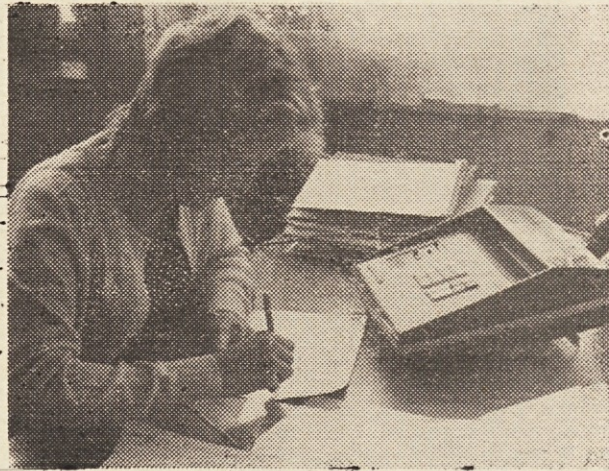

Mojca Vasle

vala Vasletova, »potem se je tudi veliko lažje vključiti v delovno skupino, s katero delaš. Občutek, da za sodelavce nisi samo nujno zlo, ampak bodoči strokovnjak na začetku svoje poti, pa te samo še spodbuja pri nadaljnjem delu in študiju. Mislim, da bi morala biti tako organizirana praksa po vsakem letniku študija,« je zaključila Mojca Vasle svoje misli.

● Naslednje leto se bom spet oglasil pri Gradisu

Edvard Čadež: »Presenečen sem, da ste izbrali ravno mene. Tudi jaz sem študent prvega letnika arhitekture. Zelo sem vesel, da sem prišel ravno sem na prakso. Lahko si ogledujem vse isto, kar me zanima. Najprej sem na zgradbi meril površine stanovanj, nato pa delal zunanji omet. Trenutno čistim notranje prostore in si ogledujem mesta za priključke. Mislim, da sta glede na veliko število praktikantov dve praksi, ena na gradbišču in druga v biroju, kar dovolj. Tudi za naslednjo prakso se bom najprej oglasil v Gradisu.«

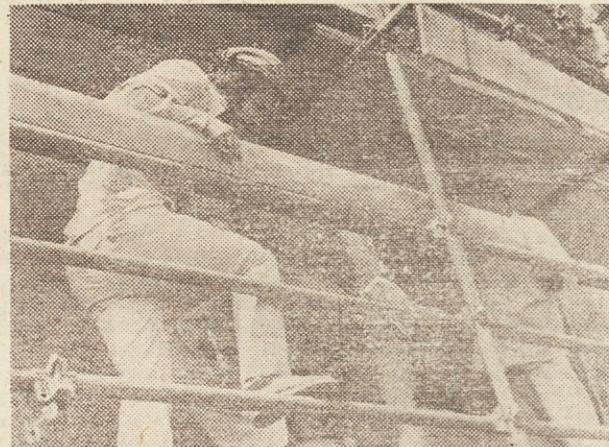
Irena Kranjc

● Praksa bi morala biti bolj raznolika

Irena Kranjc: »Sem študentka prvega letnika arhitekture in sem na praksi že tri tedne. Najprej sem si ogledala vse obrate in betonarno. Čeprav mi pri mojem nadaljnjem delu to ne bo dosti pomagalo, pa sem vseeno vesela, da sem videla, kako vsi ti gradbeni polizdelki nastajajo. Po ogledu vseh obratov sem prišla v pisarno. Tu pomagam pri obračunu akordov. Čeprav moram biti s tem zadovoljna, pa vseeno mislim, da bi morala biti praksa bolj raznolika in pa bolj konkretna.«

● Teden dni aktivnega dela na posameznem delovnem mestu je dovolj

Vojko Mlakar: »Kot študent četrtega letnika gradbenega oddelka FAGG sem rad prišel na prakso v laboratorij. Tu je delo specifično, zato pa toliko bolj zanimivo. Vseeno mislim, da je za praktikanta bolje, če spozna čimveč delovnih mest kot pa enega bolj natančno. Zato je teden dni aktivne prakse na posamez-

Edvard Čadež

nem delovnem mestu dovolj. Smatram, da bi bila praksa le enkrat med študijem dovolj, tako da bi ostalo študentom več časa za pripravo na izpite posebno v zadnjih letnikih.«

● Nam praktikantom premalo zaupajo

Vesna Vesel: »Svojo prvo prakso sem želela imeti na gradbišču, da bi praktično spoznala celotno tehnologijo gradnje. 14 dni sem bila na gradbišču INDOSA v Ljubljani.

Skoda je le, da je ravno to gradbišče že v zaključni fazi in sem bila za nekatere stvari prikrajšana. Sicer pa, če bi hotela videti vse, kar sem hotela, potem bi morala ostati na praksi kar leto dni. Mislim, da praktikantom vse premalo zaupajo in jim ne dajejo določene zadolžitve, temveč jih uporabljajo le kot pomoč pri raznih opravilih, ki se jih lahko naučijo in katerih delo je več ali manj enako.«

In kaj iz teh pogovorov lahko povzamemo? Študenti radi hodijo na prakso ne toliko iz materialnega stališča, ampak predvsem zato, da bi se nekaj praktičnega naučili. Nekateri so zadovoljni s takim načinom prakse, večina pa bi rada spoznala še nekaj več. In kako jim to nuditi? To pa je vprašanje, ki bi ga bilo dobro obdelati pri načrtovanju prakse za prihodnje leto.

Mira Adam in Olga Filipič

Nezgode opozarjajo

V juniju se je pri 5.208 zoplenih poškodovano pri delu 42 delavcev, odsotnosti zaradi poškodb je bilo 712 dni, na poti na delo in z dela se je ponesrečilo 6 delavcev, odsotnosti zaradi nesreč na poti 127 dni. Izgubljenih 6712 delovnih ur.

CELJE

Salih Hasanović, PK zidar. Pri vitlanju železa je dobil mezinec desne roke v zobčnik in si ga poškodoval. Nesposobnost za delo 21 dni.

Ivan Ivanović, PK zidar. Pri prenosu vibratorja je stopil na temelj v = 70 cm, ko je stopil na drugo stran temelja se mu je leva noga zvala v gležnju. Nesposobnost za delo 5 dni.

Ljupko Jukić, NK delavec. Pri vzpenjanju na oder ga je zabolet v nadlakti desne roke. Nesposobnost za delo 17 dni.

Idriz Majković, PK tesar. Pri zapiranju vrat na avtomobilu prekuchniku mu je stisnilo desno roko in mu poškodovale sredinec. Nesposobnost za delo 7 dni.

Nedeljko Mihajlović, NK delavec. Imenovani je zlagal in nosil žagan les, ko je dvignil les, je začutil bolečine v hrbtenici. Nesposobnost za delo 1 dan.

Ismet Salešević, NK delavec. Pri skladanju betonskega železa se je spotaknil Breme, katerega je nosil, mu je padel na koleno. Nesposobnost za delo 22 dni.

JESENICE

Ramiz Džananović, NK delavec. Opeko je podajal s kamiona. Padla mu je na gleženj desne noge. Nesposobnost za delo 18 dni.

Nasif Durek, NK delavec. Odpenjal je žerjavno posodo za beton. Udarila ga je na prstanec leve roke. Nesposobnost za delo 12 dni.

Ostojica Čekić, NK delavec. Pri razkladanju betonskih izdelkov — stojk za ograjo je delavcu priščinilo prstanec desne roke. Nesposobnost za delo 6 dni.

Djuro Pilipović, NK delavec. Pri prestavljanju lesene barake se je ubodel v zapetju leve roke v štrleč žebelj. Nesposobnost za delo 2 dni.

Rajko Zrnić, NK delavec. S traktorja je razkladal siporeks. Ko je bil traktor razložen, je skočil z njega na tla in si pri tem zvil desno nogo v gležnju. Nesposobnost za delo 4 dni.

Andrej Setnik, KV zidar. Pri obnovi temeljev je stopil med dva tramova in si ranil nogo v gležnju. Nesposobnost za delo 5 dni.

Ibrahim Džafić, KV tesar. Pri razopaženju sten mu je padel tram na desno nogo in mu jo poškodovale v gležnju. Nesposobnost za delo 4 dni.

Djevad Gluhalić, NK delavec. Pri odpenjanju žerjavne posode mu je ročaj posode spodrsnil in mu pritisnil palec desne roke. Nesposobnost za delo 3 dni.

Jožo Grgić, KV miner. Pri vrtanju lukenj za miniranje konglomerata mu je spodneslo vrtni sveder. Ta mu je padel na desno nogo. Nesposobnost za delo 5 dni.

KOPER

Bruno Bažec, KV zidar. Pri horizontalnem premikanju dvigala mu je os kolesa poškodovale gleženj desne noge. Nesposobnost za delo 21 dni.

LJUBLJANA

Marko Rojić, NK delavec. Pri rušenju betonskega zidu s pnevmatičnim kladivom je zaradi prevelikega pritiska na kladivo izgubil ravnotežje. Pri padcu si je izpahnil mezinec desne roke. Nesposobnost za delo 7 dni.

Mirko Pavlović, PK zidar. Pri skladanju betonskih montažnih podstavkov si je poškodovale prstanec leve roke. Nesposobnost za delo 3 dni.

Vinko Sorl, VK zidar. Pri odstranjevanju plastičnih cevi iz montažnega stebra se je udaril s težkim kladivom po palcu desne roke. Nesposobnost za delo 20 dni.

Manojlo Maksimović, NK delavec. Zbodel se je v desno nogo. Nesposobnost za delo 4 dni.

LJUBLJANA-OKOLICA

Adem Zumberaj, NK delavec. S steklom si je poškodovale dlan desne roke. Nesposobnost za delo 9 dni.

MARIBOR

Fadil Osmić, NK delavec. Pri izpoku kanala je razbijal temelj v zemlji in si pri tem poškodovale mezinec leve roke. Nesposobnost za delo 18 dni.

Franc Pohorec, PK zidar. Pri hoji po betonskih stopnicah v I. nadstropje si je poškodovale nogo v gležnju. Nesposobnost za delo 14 dni.

Marjan Hrnić, PK strojnik. Pri utrjevanju z nabijalno žabo je žaba skočila na kamen in se odbila v betonski zid. Pri tem si je poškodovale kazalec na levi roki. Nesposoben za delo 22 dni.

Marko Ciglar, KV zidar. Pri kopanju ometa je stal na železni palici višine 50 cm, ko je stopil dol, si je poškodovale levo nogo. Nesposobnost za delo 26 dni.

Jože Klemenčič, NK delavec. Pri odpiranju stranice kesona si je poškodovale kazalec na desni roki. Nesposobnost za delo 8 dni.

Stefan Rakuš, PK strojnik. Pri utrjevanju z nabijalno žabo je žaba skočila na kamen in se odbila poševno v lesen profil ter mu tako poškodovale dlan leve roke. Nesposobnost za delo 17 dni.

RAVNE

Slobodan Sabanović si je zlomil roko. Ni še prijave nesreče pri delu.

NIZKE GRADNJE

Desimir Pavlović, PK tesar. Ko je lezel po lesenih lestvi na delovni oder, se je prijel za cev, ki je bila na delovnem odru. Ta mu je padla na nogo in mu poškodovale palec na desni nogi. Nesposobnost za delo 8 dni.

Dejan Savić, PK zidar. Pri spravljanju orodja je stopil na žičnik. Nesposobnost za delo 6 dni.

KO LJUBLJANA

Zdravko Milijašević, PU ključavničar. Pri rezanju pločevine mu je padla iskra na nogo. Nesposobnost za delo 16 dni.

Ivan Doler, KV ključavničar. Odstranjeval je odpadke izpod brusilne plošče. Ta pa ga je obrusila po desni roki. Nesposobnost za delo 12 dni.

KO MARIBOR

Ladislav Sipoš, KV strojni ključavničar. Pri vrtanju ga je spiralni sveder prijel za rokav delovne obleke in navil rokav tako, da mu je pri tem obrnilo roko. Sveder pa mu je poškodovale notranjo stran desnega kolca. Nesposobnost za delo 8 dni.

LIO SKOFJA LOKA

Jože Povšič, NK delavec. Pri prijetanju plohov se je udaril na sredinec desne roke. Nesposobnost za delo 18 dni.

OGP LJUBLJANA

Milan Cubrić, NK delavec. Pri nakladanju betonskih zidakov (33 kg/kom) na vagon, mu je padel zidak na nogo in poškodovale desni gleženj.

STROJNO PROMETNI ODDELEK LJUBLJANA

Anton Zajc, KV kurjač. Sel je odklopiti električno stikalo. Na stopnicah mu je spodletelo in si je poškodovale levo nogo. Nesposobnost za delo 45 dni.

Rafael Jalšovec, KV monter žerjavov. Pri montaži žerjava eden izmed železnih okvirov ni hotel v ležišče, ponesrečenec je hotel okvir bolje potisniti, pri tem pa je okvir izstopil iz svojega mesta tako, da mu je pritisnil prsni koš. Nesposobnost za delo 8 dni.

BIRO ZA PROJEKTIRANJE

Janez Laboda, tehnični risar. Urezal se je s papirjem. Nesposobnost za delo ca. 14 dni.

Iz redne evidence je razvidno, da je bilo v tem letu takih in podobnih poškodb:

— v januarju	13
— v februarju	22
— v marcu	22
— v aprilu	25
— v maju	29
— v juniju	42

Iz mesečnega pregleda je razvidno, da poškodbe delavcev rastejo. Iz kratkega opisa poškodb je lahko dognati vir poškodb, ker izraža konkretno ugotovitev dejstva. Nezgode seveda lahko klasificiramo še po mnogih drugih faktorjih, ki so zanimivi za analizo nesreč, npr. po spolu, starosti, poklicu, stažu, delovnih izmenah, urah, dnevih in mesecih dogajanja nezgod itd. Vendar nam že ta pregled zadostno kaže, kje naj bi neposredni organizatorji dela, predvsem pa delavci sami, upoštevali varnostne ukrepe pri delu.

Sami skrivijo in položijo

Sektorski vodja obratov na Pobrežju pri Mariboru o centralni organizaciji obratov

»Vse do aprila letošnjega leta so žveli obrati Gradisa na Pobrežju v Mariboru vsak zase. Ni bilo povezave, težko bi govorili o pravem sodelovanju. Zato je bilo razmeroma težko. No, od letošnje pomladi dalje pa nadaljujemo pot z ramo ob rami. Delo smo centralno organizirali, od česar si obetamo precej boljše poslovne rezultate...« nam je za uvod povedal Oton Roškar, vodja štirih Gradisovih obratov: železokrivnice, betonarne in separacije, tesarskega obrata in obrata betonskih izdelkov.

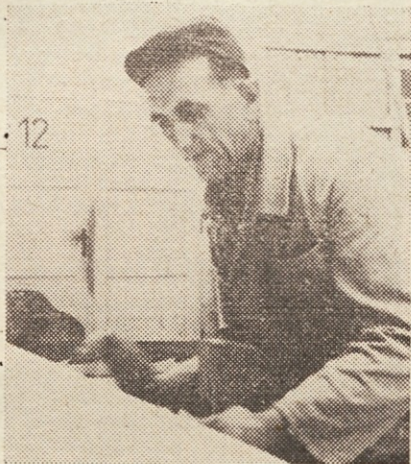
Sama železokrivnica, ki zaposluje 45 ljudi, je pravzaprav že prej prerasla ozke okvire obrata. Ze dlje časa dela namreč tudi za druge, na primer za Celje in Ravne in, kar je specifičnost obrata, kar delavci skrivajo, vse tudi sami položijo. Skratka v tem primeru gre za zares dobro vpeljan obrat...

»Betonarno in separacije smo uspešno rekonstruirali...«, je nadaljeval Oton Roškar. »Čakamo le še drobilce, da bomo lahko koristno uporabili čim več gramoza in da nam ne bodo več ostajale velike frakcije. Osnovni namen rekonstrukcije je bil, da bodo naše kapacitete zadostovale za celotno mariborsko območje. Dnevno prodamo precej materiala tudi privatnikom, približno za 30 novih tisočakov. Ob tem je naše osnovno vodilo, da ne prodajamo agregatov temveč beton...«

O tesarskem obratu pa so nam povedali v Mariboru naslednje:

»Nemogoče in nesmotno je organizirati tesarska dela za vsak objekt posebej. Zato delamo opaže sedaj v delavnicah, na terenu pa jih samo sestavimo. Obrat izdeluje tudi manjša konstrukcije na stavbah. Novost tesarskega obrata, ki je samostojno organiziran od letošnjega leta dalje, je da bo imel na zalogi ves opažni, lesni in podporni material in da bo vse to centralno vodil in pošiljal na objekte. Za vsak material bo dnevna najemina, saj smo zainteresirani, da vse stvari po nepotrebnem ne bi zadrževale na gradbiščih. Torej, v obratu bomo imeli na zalogi tako rekoč ves potreben material, ki bo vsem in ob vsakem času na voljo. Naš osnovni namen bo med drugim ta, da bomo vse hitro obračali kot temu pravimo...«

Tudi obrat betonskih izdelkov še ni povsem urejen oziroma tak, kakršnega bi si delavci želeli. Za začetek ga bo potrebno sodobno strojno opremiti, poleg pa bodo prišle na vrsto še druge stvari. Obrat se že danes ukvarja s proizvodnjo drobnih betonskih polizdelkov, pa tudi s proizvodnjo težkih elementov.

Ivan Obadić

»Vsekakor ima tudi ta obrat lepo perspektivo...«, nam je razlagal Oton Roškar. »Že danes izdeluje od 8 do 9 ton težke nosilce za razne hale, vinogradniške kole za obnovo vinogradov, hlevske grede, zidake in poleg tega še vrsto betonskih elementov. Na dan izdela obrat več kot 3000 zidakov, bi jih pa še precej več, če ne bi imel tako skromnih kapacitet. Zidake dela predvsem za zasebni sektor in vsa proizvodnja je prodana za več kot pol leta vnaprej. Vsekakor pa bo ostala osnovna dejavnost obrata betonskih izdelkov proizvodnja težkih industrijskih elementov, saj se nam prav na tem področju obetajo najbolj interesantni posli...«

Odličnjaki

Učenci tretjega letnika Nikola Praiz, Ivan Benčič, Milorad Visić in Radenko Bojić so tretji letnik poklicne šole zaključili z odličnim uspehom.

Za uspešno učenje prejmejo vsi navedeni lepo knjižno nagrado.

Čestitamo!

In zakaj težijo v Mariboru obrati Gradisa k temu, da bi napravili kar največ doma, pod domačo streho in obenem čim manj zunaj, na terenu? V glavnem zato, ker je delo na terenu neprimerno dražje od dela doma. Celih deset novih tisočakov je potrebno namreč odšteti že pred začetkom del za vsakega posameznika na terenu, ki mora živeti v urejenem naselju! In od 1000 zaposlenih v Mariboru, dela že 200 ljudi stalno na obratih, kar nedvomno predstavlja že dokaj lep uspeh.

Prisrčno srečanje s pripadniki JLA

V gosteh ekipe grosupeljske garnizije, ki se je udeležila tekmovanj ljubljanskega armadnega območja

Od 25. do 28. junija je bilo v Ljubljani veliko tekmovanje vojakov — športnikov ljubljanskega armadnega območja. V teh dneh je skupina vojakov iz garnizije Grosuplje obiskala naš kolektiv. Srečanje z vojniki je bilo prisrčno. V imenu podjetja Gradisa je vojakom zaželel dobrodoščilo glavni direktor ing. Hugo Keržan ter v spomin na to srečanje poklonil veliko umetniško sliko. Vojakom in oficirjem smo zavrteli tudi film »Gradisovih 25 let« in moram priznati, da so bili navdušeni nad uspehi našega 25-letnega dela. Po govorih je sledilo skromno pogostilo. To srečanje nam je veliko pomenilo, saj smo se v prijateljskem razgovoru seznanili z življenjem naših vojakov, vojniki pa o delu našega podjetja. Po tem srečanju nam je predsednik skupščine mesta Ljubljana poslal zahvalno pismo, ki ga v celoti objavljamo.

Spoštovani tovariši!

Sprejmite prosim, našo prisrčno zahvalo za vaše sodelovanje in veliko razumevanje, ki ste ga pokazali pri izvedbi 27. prvenstva športnikov ljubljanskega armadnega področja, ki je bilo v Ljubljani od 25. do 28. junija letos.

Iskreno smo bili veseli, da je naša delovna organizacija sprejela pokroviteljstvo ene izmed osmih ekip, ki so na tem tekmovanju sodelovale. Zlasti pa nas je razveselil prisrčen in topel sprejem ekipe, ki je bila 27. junija 1972 gost našega kolektiva.

Prepričani smo, da ste pri svoji odločitvi o sprejemu pokroviteljstva upoštevali tudi dejstvo, da minulo srečanje ni imelo zgolj športni pomen, temveč je pomenilo srečanje v

Prisrčno srečanje s pripadniki JLA

V gosteh ekipe grosupeljske garnizije, ki se je udeležila tekmovanj ljubljanskega armadnega območja

Ljubljani, veliko manifestacijo prijateljstva, bratstva in enotnosti pripadnikov naše jugoslovanske ljudske armade. Naše mesto je bilo prvič po vojni gostitelj večjega vojaškega športnega tekmovanja, kjer so sodelovali vojniki vseh narodov in narodnosti, ki služijo vojaški rok v Sloveniji.

Zahvaljujemo se vam za vso pozornost in veliko skrb, ki ste jo posvetili »svoji ekipi«, ne le ob obisku v našem podjetju, temveč tudi v vseh dneh tekmovanja. Vaši sodelavci so vsakodnevno obiskovali vojake in starešine »svoje ekipe«, se zanimali za njihovo počutje in dosežene športne uspehe. S takim prisrčnim odnosom pa so mnogo pripomogli, da so se vojniki iz vseh garnizij Slovenije v Ljubljani prijetno počutili. Razveseljivo je zlasti to, da

je med predstavniki pokrovitelja in članov ekipe prišlo do tesnih osebnih stikov ter, da se je med njimi razvilo prijateljstvo in tovarišstvo.

Vljudno prosim, da našo globoko zahvalo posredujete zlasti tistim vašim sodelavcem, ki so s svojim požrtvovalnim in nesebičnim delom največ pripomogli, da smo to nalogo uspešno izvršili, s tem pa smo dokazali našo ljubezen do jugoslovanske ljudske armade.

Prisrčno vas pozdravljamo in se še enkrat iskreno zahvaljujemo za pozornost.

Predsednik
Skupščine mesta Ljubljane
Miha Košak, dipl. ing.

Novi člani delavskih svetov poslovnih enot

V zadnji številki Gradisovega vestnika smo objavili imena no-voizvoljenih članov delavskega sveta podjetja. Danes objavljamo imena članov delavskih svetov poslovnih enot.

● Celje

Mandatna doba 1972—1976

1. Avguštič Franjo, KV tesar
2. Arlič Maks, gradbeni delovodja
1. Ahmetović Salih, KV tesar
4. Brico Ivan, KV delavec — skupinovodja
5. Čotič Ahmet, KV tesar
6. Dragomirovič Milovan, KV tesar
7. Fošnarič Franc, delovodja
8. Huzjak Franjo, KV zidar
9. Horvat Matija, VK delavec — skupinovodja
10. Jularič Marko, KV tesar
11. Kazarerovič Hamzo, KV tesar
12. Vidovič Štefan, VK delavec — skupinovodja

Mandatna doba 1970—1974

13. Adamič Marjan, gradbeni tehnik
14. Janušič Ivan, VK delavec — skupinovodja
15. Krnjak Ivan, KV tesar
16. Krnjac Rudi, gadbeni tehnik
17. Lukner Rudi, gradbeni delovodja
18. Tomplak Alojz, KV železokrivce
19. Vidovič Miha, KV tesar
20. Vešlgoj Branko, KV delavec — skupinovodja
21. Zarin Savo, KV tesar
22. Zidal Štefan, KV tesar

Predsednik delavskega sveta ADAMIČ MARJAN

● Ljubljana

Mandatna doba 1972—1976

1. Barič Mijo, VK tesar
2. Božič Drago, VK zidar
3. Duhovnik Angela, ekonomski tehnik
4. Golnar Martin, gradbeni tehnik
5. Jankovič Franc, VK zidar
6. Kunšič Peter, gradbeni delovodja
7. Lačmanovič Mile, VK tesar
8. Petrič Valent, VK zidar
9. Semenčič Alojz, KV tesar
10. Šrol Vinko, KV zidar
11. Šubelj Janez, VK tesar — delovodja
12. Tabaković Ramo, PK delavec
13. Zorman Tomo, VK tesar

Mandatna doba 1970—1974

14. Bregovič Vinko, KV zidar
15. Čorčič Slavko, KV tesar
16. Fumič Tomo, odšel
17. Galince Martin, KV zidar
18. Galoš Anton, KV tesar
19. Gralje Ivan, kadrovik
20. Gužvinec Anton, VK tesar
21. Herman Vlado, KV tesar
22. Kuhar Franjo, VK zidar
23. Lackovič Vilko, KV zidar
24. Magdič Peter, VK zidar
25. Marcis Matija, VK zidar
26. Novak Štefan, odšel

Predsednik delavskega sveta GRILJC IVAN

● Jesenice

Mandatna doba 1972—1976

1. Čobič Slobodan, PK zidar
2. Čulibrk Žarko, VK tesar — skupinovodja
3. Hrvanovič Safet, VK zidar — skupinovodja
4. Jančević Mladjen, VK tesar
5. Makuc Karel, VK miner
6. Marič Djordje, KV zidar
7. Pristolič Anton, VK tesar
8. Zrim Viljem, VK železokrivce — delovodja
9. Zrnič Mile, KV tesar
10. Žust Karolina, gradbeni tehnik

Mandatna doba 1970—1974

11. Bertonec Jože, gradbeni tehnik
12. Čelik Vlado, VK miner
13. Dragosavac Djuro, VK tesar
14. Hočevar Franc, VK zidar — delovodja
15. Kramar Stane, VK zidar — skupinovodja
16. Polajner Franc, gradbeni delovodja
17. Simeonov Stane, strojni referent
18. Skrt Avgust, VK miner
19. Sokolovič Anton, KV železokrivce
20. Zalokar Jože, gradbeni delovodja

Predsednik delavskega sveta SIMEONOV STANE

● Maribor

Mandatna doba 1972—1976

1. Bermanec Anton, VK tesar — skupinovodja
2. Bevk Franc, KV betoner
3. Brusar Ciril, VK zidar — skupinovodja
4. Daljavec Štefan, KV zidar

Stran 8 ★ »GRADISOV VESTNIK«

5. Durjava Marjeta, ekonomski tehnik

6. Erbus Anton, PK strojnik
7. Gregl Jakob, KV betoner
8. Hajdarović Ivan, PK železokrivce
9. Hari Jože, VK zidar — skupinovodja
10. Lisjak Alojz, gradbeni delovodja
11. Mekš Franc, VK tesar — skupinovodja
12. Miholič Ludvik, KV zidar
13. Senekovič Albin, PK zidar
14. Slanič Anton, gradbeni delovodja
15. Schrok Jožef, VK tesar — skupinovodja

Mandatna doba 1970—1974

16. Hanžel Vinko, PK zidar
17. Hojnik Mirko, gradbeni tehnik
18. Javornik Zofija, KV kuharica
19. Kaplič Ivan, KV tesar
20. Kosi Jože, VK zidar — skupinovodja
21. Kšela Avgust, VK zidar — skupinovodja
22. Lep Simon, KV zidar — skupinovodja
23. Matjašič Janez, KV tesar — skupinovodja
24. Perc ing. Ivan, dipl. gr. ing.
25. Starovasnik Marjan, gradbeni tehnik
26. Steineker Albert, vodja nabavnega oddelka
27. Štuhec Stanko, VK zidar — skupinovodja
28. Tili Janez, VK tesar — skupinovodja
29. Trafela Ivan, VK tesar — skupinovodja
30. Veit Vinko, gradbeni delovodja

Predsednik delavskega sveta ing. PERC IVAN

● Ravne na Koroškem

Mandatna doba 1972—1976

1. Bališ Edvard, VK zidar
2. Buček Karel, KV železokrivce
3. Grubelnik Franc, VK tesar
4. Hercog ing. Janez, dipl. gr. ing.
5. Korat Ivan, VK tesar
6. Lovenjak Emerik, VK tesar
7. Meršak Bernard, KV tesar
8. Mlakar Ivan, VK zidar
9. Rudolf Ludvik, VK tesar

Mandatna doba 1970—1974

10. Bosilj Djuro, KV tesar
11. Čargan Feliks, KV zidar
12. Demšar Stanko, VK tesar
13. Grebclnik Milan, VK zidar
14. Horvat Drago, KV tesar
15. Hrvatski Ivan, VK mizar
16. Kvar Feliks, VK delovodja
7. Stamenkovič Bora, gradbeni tehnik

Predsednik delavskega sveta FICKO KAREL

● Ljubljana okolica

Mandatna doba 1972—1976

1. Agič Nuriya, KV betoner
2. Boka Milan, PK zidar
3. Ferizović Safet, VK tesar
4. Horvat Jože, VK strojnik
5. Kukovica Marija, gradbeni tehnik
6. Lampe ing. Stane, dipl. gr. ing.
7. Mežnarič Jože, VK tesar
8. Moskrič Dragica, vodja mat. knjigovodstva
9. Plemelj Janez, gradbeni delovodja
10. Žganec Franjo, skladiščnik

Mandatna doba 1970—1974

11. Brdar Solin, PK zidar
12. Brumen Rudi, VK železokrivce
13. Cipot Geza, gradbeni delovodja
14. Kralj Ivan, gradbeni delovodja
15. Krznar Franjo, KV zidar
16. Pahor Edo, strojni referent
17. Pantoš Vid, PK strojnik
18. Pečenko ing. Boris, gr. ing. — teh. pomočnik direktorja
19. Ribič Stevo, PK zidar
20. Žganec Štefan, KV zidar

Predsednik delavskega sveta CIPOT GEZA

● Koper

Mandatna doba 1972—1976

1. Cajhen Anton, KV zidar
2. Franderajh Anton, VK tesar
3. Geržina Jože, gradbeni tehnik
4. Horvat Slavko, KV kovač
5. Islamović Muharem, KV zidar
6. Jakomini Mila, kadrovik
7. Kudič Muharem, KV zidar
8. Medved Jakob, gradbeni delovodja
9. Novak Franjo, KV tesar
10. Ružar Stojan, električar

Mandatna doba 1970—1974

11. Cechetto Remigio, PK betoner
12. Čus Vlado, KV zidar
13. Grgič Alojz, KV tesar
14. Hajdinjak Djuro, VK zidar
15. Kočič Luka, VK strojnik
16. Lovšin Alojz, gradbeni tehnik
17. Mihič Božo, strojni tehnik
18. Malalan Nika, gosp. finančni pomočnik
19. Pavlovič Duško, KV zidar
20. Vinčec Štefan, VK tesar

Predsednik delavskega sveta MALALAN NIKA

● Nizke gradnje Maribor

Mandatna doba 1972—1976

1. Bašnec Ivan, VK zidar
2. Hranjec Lenart, KV železokrivce
3. Jambrošič Martin, KV strojnik
4. Jančar Rajko, gradbeni tehnik
5. Korošec Martin, gradbeni delovodja
6. Kozak Karel, KV tesar
7. Kuhar Franc, gradbeni tehnik
8. Mirič Nikola, gradbeni delovodja
9. Plavec Srečko, gradbeni delovodja
10. Simonič Feliks, PK betoner

Mandatna doba 1970—1974

11. Bašnec Lovro, gradbeni delavec
12. Flašker Ferdo, KV tesar
13. Glumac Dušan, KV miner
14. Jerebič Jože, KV ključavničar
15. Jež Andrej, gradbeni tehnik
16. Završki Jože, gradbeni tehnik

Predsednik delavskega sveta JEŽ ANDREJ

● Kovinski obrati Ljubljana

Mandatna doba 1972—1976

1. Curk Peter, ključavničar
2. Horvat Anton, električar
3. Ingličar Marjan, avtoelektričar
4. Kopic Franc, mizar
5. Kopjar Štefan, ključavničar
6. Kuzma Štefan, ključavničar
7. Mihelič Stane, ključavničar
8. Mišič Alojz, klepar

Mandatna doba 1970—1974

9. Bele Janez, kovinostrugar
10. Drole Edo, ključavničar
11. Gričar Vinko, kalkulant
12. Hozjan Jože, ključavničar
13. Mlinar Janez, avtomehanik
14. Pirc Stane, ključavničar
15. Plešec Franc, elektromonter

Predsednik delavskega sveta KOGOVSEK STANE

● Obrat gradbenih polizdelkov

Mandatna doba 1972—1976

1. Babšek Jože, VK varilec
2. Duh Franc, KV betoner
3. Fortuna Jernej, KV električar
4. Horvat Franc, KV zidar
5. Kunst Anton, KV strojni ključavničar
6. Mišič Ilija, KV betoner
7. Proček Alojz, ekonomski tehnik
8. Rac Stefan, KV betoner
9. Sinkovič Franc, KV voznik
10. Šuštar Marjan, KV tesar

Mandatna doba 1970—1974

11. Dime Jože, KV strojni ključavničar
12. Hrženjak Djuro, delovodja
13. Jereb Anton, KV betoner
14. Klobučar ing. Jure, dipl. gr. ing.
15. Kmetec Ludvik, KV betoner
16. Krakar Milan, KV betoner
17. Krstelič Miro, KV strojnik
18. Osolnik Vlado, gradbeni tehnik
19. Pavlek Anton, KV mizar
20. Škrlec Marjan, KV mizar

Predsednik delavskega sveta OSOLNIK VLADO

● Lesno industrijski obrat Škofja Loka

Mandatna doba 1972—1976

1. Hostnik Andrej, delovodja
2. Dehenc Jože, PKV tesar
3. Hobljaj Anton, KV tesar
4. Kržišnik Franc, žagovodja
5. Križaj Polde, strojni ključavničar
6. Stanovnik Slavko I., KV mizar
7. Prevoznik Tomaž, tehnolog
8. Tavčar Jože, KV tesar

Mandatna doba 1970—1974

9. Demšar Anton, delovodja
10. Florjančič Vinko, žagovodja
11. Jagodič Ivan, instruktor vajencev
12. Jelovčan Anton, tesar — skupinovodja
13. Jeraz Anton, vodja nabavne službe

14. Kokalj Milan, mizar — skupinovodja
15. Potočnik Jože, vodja skladišča hlodovine
16. Stanovnik Pavel, tesar — skupinovodja

Predsednik delavskega sveta DEMŠAR ANTON

● Kovinski obrati Maribor

Mandatna doba 1972—1976

1. Bilenc Franc, strojni tehnik
2. Friš Srečko, pomožni delovodja
3. Horvat ing. Josip, strojni inženir
4. Kočevar Marija, NSS
5. Masten Janko, klepar
6. Robnik Mirko, ključavničar
7. Roš Zdenko, ključavničar

Mandatna doba 1970—1974

8. Ftič Franjo, ključavničar
9. Hernec Marjan, strugar
10. Kline Franc, delovodja — mojster
11. Kovačič Ivan, PK klepar
12. Lesjak Mijo, ključavničar
13. Mlakar Stanko, strojni tehnik
14. Purnat Rajko, delovodja — mojster
15. Vinkovič Florjan, ključavničar

Predsednik delavskega sveta PURNAT RAJKO

● Strojno prometni obrat Ljubljana

Mandatna doba 1972—1976

1. Božovič Breda, ekonomski tehnik
2. Gomboc Avgust, mojster avtomeh. str.
3. Grgolet Marčelo, voznik tovornega vozila
4. Kern Mirko, voznik tovornega vozila
5. Kobal Alojz, žerjavist
6. Krupenko Peter, strojnik v gradbeništvu
7. Moser Ernest, strojnik v gradbeništvu
8. Uršič Ludvik, voznik tovornega vozila

Mandatna doba 1970—1974

9. Erjavec Franc, voznik tovornega vozila

10. Knific Franc, strojni tehnik
11. Križnik Jože, voznik tovornega vozila
12. Laznik Julijan, voznik tovornega vozila
13. Martinčič Janez, strokovnjak v gradbeništvu
14. Petelin Pavla, uslužbenka
15. Štegar Avgust, strojni ključavničar

Predsednik delavskega sveta MARTINCIC JANEZ

● Centralna železokrivnica Ljubljana

Mandatna doba 1972—1976

1. Benčič Nail, KV železokrivce
2. Colovini Bruno, VK železokrivce
3. Košak Konrad, KV železokrivce
4. Milanović Mirko, KV železokrivce
5. Rozman ing. Beno, dipl. gr. ing.
6. Šestan Mustafa, KV železokrivce

Mandatna doba 1970—1974

7. Djambić Mustafa, KV železokrivce
8. Lukman Ivan, KV strojnik
9. Melkar Marjan, VK železokrivce
10. Novaković Mladen, KV železokrivce

Predsednik delavskega sveta ROZMAN ing. BENJAMIN

● Centrala Ljubljana

Mandatna doba 1972—1976

1. Češnovar Olga, dipl. ekonomist
2. Očepek Majda, finančni tehnik
3. Pogačnik ing. Janez, dipl. gr. ing.
4. Piškur Nuša, administrativni tehnik
5. Vehovec Zora, ekonomist
6. Zupan Janez, strojni tehnik

Mandatna doba 1970—1974

7. Vrhunc ing. Peter, dipl. str. ing.
8. Poljanšek Lidija, finančni tehnik
9. Cepuš Lojze, dipl. soc. delavec
10. Galič Milan, strojni tehnik
11. Škofic Janez, varnostni inženir
12. Krošelj Marija, ekonomski tehnik

Predsednik delavskega sveta CEPUS LOJZE

Poglejte naše Porečane! Vsi so zadovoljni, čeprav je dela čez glavo — Spodaj pa so tisti iz Ankarana. Pritožb ni, gostje so zadovoljni!

Stane Simeonov: »Strokovne službe ne smejo biti privesek proizvodnje!«

membem za nadaljnji razvoj. S tem se Gradis postavlja na novo pravno osnovo in novo preoblikovanje. Bodoči Gradis mora biti še močnejši in ekonomsko še trdnjši. Ustanavljanje TOZD je stvar delavcev samih. V samoupravnem sporazumu bo treba določiti, kako bodo TOZD urejale medsebojne odnose in morebitne spore. Nedvomno se notranja arbitraža lahko razvija v zelo učinkovit organ. Glede združevanja sredstev in gospodarjenja pa bo potrebno zelo prezicirati, katera sredstva se združujejo, kdo jih uporablja in kakšne so pravice TOZD do takega dela.

V nadaljevanju razprave so še sodelovali Rajko Šalehar, ki je vpra-

Gradisov vestnik

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani — izhaja mesečno

šal, ali bo imela uprava stanovanjskih hiš tudi status TOZD. Ing. Borut Maister je govoril o opredelitvi strokovnih služb, o priključitvi in možnosti odcepitve temeljne organizacije združenega dela, o sankcijah in gospodarskih škodi, ki bi v tem primeru nastala.

Lojze Cepuš je govoril o potrebi po spremembi miselnosti nekaterih članov kolektiva, v planiranju in disciplini pri izvajanju določenih nalog ter o integracijskih procesih v in izven delovne organizacije.

Stane Uhan je predlagal, da se uvede samoupravno razsodišče Gradisa, za razreševanje možnih spornih vprašanj v internih odnosih. Nadalje je predlagal, da se uzakoni odgovornost posameznikov za uspešno opravljene naloge kot za kršenje predpisov. Vsi pa se moramo točji za skupne cilje, ki so lastni samo Gradisu.

Polde Ilvar pravi, da samoupravni sporazum in izvedena decentralizacija lahko samo zvišuje učinkovitost podjetja. Pri tem pa se bomo morali držati doslednega planiranja in izvajanja planskih nalog. Vse sile bomo morali usmeriti na programiranje in uvajanje sodobnih metod dela. Smo na pragu lastnih odločitev. Postaviti si moramo kratkoročne in dolgoročne naloge. Večji poudarek je tako dati tudi analitsko-planski službi.

Ing. Štefan Mesarič: Premalo je razčiščeno, kdo ima pravico ustanoviti TOZD in pod kakšnimi pogoji. Kaj je z ostalimi splošnimi akti. V vsakem primeru pa mora biti ustanavljanje TOZD urejeno s samoupravnimi sporazumi.

Ing. Boris Vede: V marsičem moramo biti še bolj konkretni. Vedeti moramo, kaj hočemo in kakšna organizacijska oblika je boljša za celotno poslovanje podjetja. Pri tem moramo upoštevati individualni, skupni in širši družbeni interes. Nato je predlagal, da v kolektivu napravimo anketo o vprašanih glede ustvarjanja TOZD in ekonomskih utemeljitev.

V razpravi so sodelovali tudi drugi, v vsakem primeru pa je prevladovala težnja, da se osnutek dopolni in določene točke še bolj precizira. Nadalje so sklenili, da se bodo z delavci o tem odkrito in temeljito pomenili in se dogovorili za stališča.

strojih za enomesečno obdobje. Ta zahteva je nujna, ker je bilo ugotovljeno netočno planiranje potreb. Posamezniki zelo neodgovorno planirajo potrebe in se nočejo zavedati, kaj s tem povzročajo. Se več, nimajo predstave, da predstavlja v tem primeru pismeni plan potreb hkrati tudi pogodbo, kar pa bi morali obe stranki potrditi. Ta potrditev naj bi se izvedla na zahtevanem skupnem rednem mesečnem sestanku odgovornih delavcev gradbenih enot in strojno prometnega obrata. Uskladiti je potrebno predvidene potrebe časovno in po vrstah strojev ter hkrati prevzeti vse moralne in materialne odgovornosti za posledice zaradi neizpolnitve dogovora. V tej zvezi bo morala tehnična služba po nalogu delavskega sveta izdelati do 15. julija t. l. poslovnik, v katerem bodo določila o obveznostih pri planiranju potreb in vodenju rednih sestankov za usklajevanje planov, o pogojih prevzemanja strojev in o sankcijah zaradi neizpolnjevanja medsebojnih dogovorov.

Sedanje organizacijske oblike strojno prometnega obrata ni potrebno menjati, je ugotovil dalje delavski svet. Vse samoupravne pravice članov delovne skupnosti obrata morajo ostati neokrnjene, tako glede delitve dohodka, ustvarjenega v obratu, kakor tudi glede urejevanja medsebojnih delovnih razmerij.

Povečati je treba skupno odgovornost za racionalnejše poslovanje s stroji in transportnimi sredstvi in naj bi glede na skupne interese nosili riziko za kritje stalnih stroškov obrat in tudi enote, tj. neposredni koristniki uslug. Obdržati bo treba sistem internih cen za medsebojna obračunavanja za manjša dela, medtem ko bo potrebno za večja dela sproti formirati cene v sodelovanju z gradbenimi enotami, obratom in strokovnimi službami pri centrali.

Sprememba pravilnika o gradnji stanovanj za članke delovne skupnosti se nanaša na delni preklcik sedanje prepovedi večkratnega odobravanja posojil za isto stanovanjsko enoto posameznemu prosilcu. Dosedanji pravilnik je namreč določal, da lahko enota le enkrat odobri prosilcu za gradnjo ali nakup stanovanja posojilo do največ 50.000 dinarjev vezanih pri banki, katera da prosilcu še zaradi vezave sredstev še dodatno posojilo. Takšno določilo je bilo v korist prosilcu, kljub temu so bili ugovori proti prepovedi večkratnega odobravanja posojil in je bila končno prejeta delna sprostitev v tem, da naj bo večkratno odobravanje posojil za isto stanovanjsko enoto le izjema, če ne bi bilo mogoče glede na majhna razpoložljiva sredstva za stanovanjsko gradnjo in glede na veliko število prosilcev rešiti kritičnega stanja.

Pravilnik o pripravnih in bil potreben spremembe in dopolnitve glede rokov pripraviške dobe, delovnih mest, za katera se sprejemajo pripravniki, in glede načina nagrajevanja in višine nagrade. Ker so bile potrebne večje dopolnitve, je bil izdelan v celoti nov pravilnik. Ta zajema dosedanja določila in potrebne dopolnitve. Tako izdelan osnutek, ki je bil predhodno tudi že v redni obravnavi, je delavski svet potrdil.

Kar zadeva regres za dopuste članom delovne skupnosti, je delavski svet rešil s sklepom z dne 2. febru-

arja 1972. Ni bilo pa rešeno to vprašanje za učence. Po predlogu upravnega odbora centra za izobraževanje je sprejel delavski svet sklep, da se učencem prizna regres za dopust v enkratnem znesku 300 din za kolesarsko leto.

Dobra analiza

Analiza poslovanja za čas od januarja do marca 1972 obsega podrobne podatke o poslovanju podjetja. Delavski svet je poročilo sprejel s tem, da naj vse enote na svojih organih upravljanja razpravljajo o ugotovljenem stanju.

Primerjalna analiza z drugimi gradbenimi podjetji v Sloveniji pa tudi v državi je obširen prikaz, kje se glede učinkovitosti nahaja Gradis za posamezne ekonomske pokazalnike, s katerimi se meri učinkovitost podjetja. Prikazana so bila odstopanja Gradisa od povprečja skupine, ki se primerja. Take vrste analize, čeprav se redno sestavljajo že več let, delavski svet še ni podrobno obravnaval. Sedaj bo v skrajšani obliki in s primerljivejšimi podatki analiza predložena po zaključkih polletja in vsakega leta.

Odbor za investicije je predložil poročilo o investicijskih nabavah. V zvezi s tem je sprejel poseben sklep, da moramo preprečiti vsakršne nekontrolirane investicije, ker ima to lahko zelo neugodne posledice za gospodarjenje.

Bačer odhaja

Direktor analitsko-planske službe Albin Bačer je prosil delavski svet za razrešitev delovne dolžnosti, ker odhaja v pokoj. Njegovi prošnji je delavski svet ugodil, sklenil pa je, da bo delo službe strokovno do izvolitve drugega direktorja vodil tov. Bačer še naprej. Predsednik delavskega sveta se je tov. Bačerju zahvalil za uspešno dolgoletno delo pri podjetju.

V nadaljevanju se je delavski svet sprejel sklep o depozitu iz poslovnega sklada 2.000.000 din kot vezavo pri koprski kreditni banki za dobo 13 mesecev, zaradi zavarovanja plačil po gradbeni pogodbi. Nadalje je sklenil, da se po pogodbi vplača v kreditni sklad Ljubljanske banke 100.000 din.

Poslovno združenje Ingra je zahtevalo izjavo, ali bodo TOZD podjetja tudi vstopale v članstvo. Delavski svet je ugotovil, da bo kot član združenja podjetje kot celota.

Akcijski program stabilizacije je bil sestavljen in ga delavski svet predlaga v obravnavo vsem članom delovne skupnosti, organizatorje proizvodnje pa je za dolžil, da program proučijo in podpišejo posebno izjavo. Vsem je posebej naložena odgovornost za izvedbo programa, komisija za sestavo tega programa pa naj redno ugotavlja odstopanja ter opozarja na to odgovorne delavce v podjetju.

Delavskemu svetu je bil podan še predlog za razširitev predmeta poslovanja na prodajo gradbenega materiala na debelo in na drobno. DS je le-to kot utemeljeno potrdil.

Informacijo, ki jo je dobil o premostitvenih kreditih, je delavski svet sprejel.

Z. R.

7. Osvoji se predlog o oblikovanju oddelka za informacije v podjetju. Delavski svet daje predlog z organizacijsko shemo in opisi delovnih mest v obravnavo delovni skupnosti po rednem postopku za sprejem organizacije novega oddelka.

Delavski svet hkrati naroča, da se ustrezno pripravi in predloži v obravnavo predlog za dopolnitev pravilnika o osebnih dohodkih za nova delovna mesta in pravilnika o sistemizaciji delovnih mest.

8. Analiza poslovanja za dobo januar-maj 1972 se vzame k znanju

9. Delavski svet vzame k znanju primerjalno analizo za podjetje z ostalimi gradbenimi podjetji v Sloveniji za leto 1971.

10. Delavski svet potrdi nabavo investicijskih sredstev, kot jih je predložil odbor za investicije z dopisom št. 06-4/72 103 z dne 16. junija 1972.

11. Delavski svet podjetja sklene, da je potrebno uskladiti investiranje lastnih investicij v enotah z internimi predpisi in s tem preprečiti nekontrolirane investicije, ki imajo lahko pri ostrejših pogojih gospodarjenja neugodne posledice za uspešnost poslovanja podjetja.

Hkrati sklene, da se ne more pokrivati zahtevkov za opravljene lastne investicije v breme skupnih skladov pri tistih enotah, ki so take investicije izvršile brez sklepa odbora za investicije.

12. Delavski svet podjetja razreši na podlagi 127. člena statuta podjetja in 138. člena poslovnika o neposrednem upravljanju in delu organov upravljanja podjetja in enot v sestavi podjetja ter na podlagi 112. člena pravilnika o delovnih razmerjih tov. BACER Albina dolžnosti direktorja analitsko-planske službe in kot individualnega izvršilnega organa zardi upokojitve. Delovno razmerje mu preneha z dnem 30. junija 1972.

13. Za razpis prostega delovnega mesta direktorja analitsko-planske službe pri centrali podjetja kot individualnega izvršilnega organa imenuje delavski svet na podlagi 140. člena statuta podjetja naslednjo razpisno komisijo: tov. Mitja Smole, kot predsednik, ing. Franc Gačnik, ing. Dragovan Sever, Božidar Lukač in Repše Jože — člani.

Delavski svet naroča, da izvede razpis po predpisanem postopku in predloži ustrezní predlog delavskemu svetu po preteku razpisnega roka.

14. Strokovno vodstvo tekočih nalog analitsko-planske službe bo od izvolitve direktorja te službe opravljal kot strokovni sodelavec Albin Bačer; izvršilne funkcije individualnega izvršilnega organa za omenjeno službo pa so pridržane glavnemu direktorju.

15. Delavski svet podjetja potrdi delitev sredstev ostanka dohodka po zaključnem računu za leto 1971 na podlagi sklepov delavskih svetov enot. Priloga je priložena tem sklepom.

16. Odobri se naložba pri Kreditni banki Koper kot depozit iz poslovnega sklada v znesku din 2.000.000 za dobo 13 mesecev in 4% obresti za zavarovanje plačil po gradbeni pogodbi med Gradisom in investitorjem »2. oktober«, Koper.

17. Delavski svet sklene, da se vplača v kreditni sklad Ljubljanske banke podružnica Slovenj Gradec din 100.000,00 po sklenjeni pogodbi z dne 20. 6. 1972.

18. Informacija o najetju premostitvenih kreditov za tržišče se vzame k znanju.

19. Delavski svet podjetja potrdi razširitev predmeta poslovanja še na »— prodaja gradbenega materiala na drobno in debelo«.

20. Delavski svet ugotavlja, da je lahko kot pogodbeni stranka član poslovnega združenja za projektiranje, izgradnjo in prodajo objektov, postrojenj in opreme INGRA, Zagreb le podjetje GIP GRADIS, medtem ko njegovi deli po statutu podjetja ne morejo sklepati pogodbe s poslovnim združenjem INGRA.

21. Delavski svet imenuje za upravnika počitniškega doma v Ankaranu Rupreta BABICA, razreši pa se dolžnosti upravnika Janeza Pirnata z dnem 16. 6. 1972.

22. Delavski svet podjetja sprejme akcijski program stabilizacije v Gradisu in ga predlaga v obravnavo delovnemu kolektivu.

Vse organizatorje proizvodnje se zadalži, da obvezno proučijo program in dajo o tem pismeno izjavo svojim direktorjem.

Vsem direktorjem nalaga delavski svet neposredno odgovornost za izvajanje programa; komisiji pa dolžnost za spremljanje izvajanja programa.

Overovatelj: Predsednik DS podjetja: Ivo Jeršan, dipl. ing. Leopold ILOVAR Janko Košir I. r.

Važnejši sklepi organov samoupravljanja

GV Maribor — VII. seja delavskega sveta

— Za predsednika DS PE je bil izvoljen Franc Perc, dipl. ing., za namestnika pa Marjan Starovasniki.

— Na predlog komisije za standard in rekreacijo DS sklene, da se odobri dolgoročno posojilo iz sklada za stanovanjsko izgradnjo naslednjih članom kolektiva:

Zap št	Priimek in ime	Podjetje	Banka	Skupaj
1.	Ivan Milošič	20.000.—	15.000.—	35.000.—
2.	Franjo Lazar	25.000.—	18.750.—	43.750.—
3.	Vlado Kreč	18.000.—	13.500.—	31.500.—
4.	Mirko Mihin	23.000.—	17.250.—	40.250.—
5.	Cestar Josip	12.000.—	9.000.—	21.000.—
6.	Bedjanič Ivan	20.000.—	15.000.—	35.000.—
7.	Potisk Ivan	12.000.—	9.000.—	21.000.—
8.	Novak Franjo	20.000.—	22.500.—	52.500.—
9.	Saberli Stefan	6.000.—	4.500.—	10.500.—
10.	Horvat Konrad	18.000.—	13.500.—	31.500.—
11.	Struc Vinko	18.000.—	13.500.—	31.500.—
12.	Simunič Drago	29.000.—	21.750.—	50.750.—
13.	Smolek Ivan	29.000.—	21.750.—	50.750.—
14.	Lipič Tomo	18.000.—	13.500.—	31.500.—
15.	Rogač Franc	6.000.—	4.500.—	10.500.—
16.	Skerlak Mihael	50.000.—	37.500.—	87.500.—
17.	Vobovnik Alojz	18.000.—	13.500.—	31.500.—
18.	Zelenič Djuro	20.000.—	15.000.—	35.000.—
19.	Sekol Oto	11.000.—	8.250.—	19.250.—
20.	Habjan Matija	10.000.—	7.500.—	17.500.—
21.	Laufer Hedvika	12.000.—	9.000.—	21.000.—
22.	Moge Ivan	50.000.—	37.500.—	87.500.—
23.	Pernek Rajko	30.000.—	22.500.—	52.500.—
24.	Zajfrid Miha	29.000.—	21.750.—	50.750.—
25.	Zarnec Ferdinand	30.000.—	22.500.—	52.500.—
26.	Slavič Stanislav	20.000.—	15.000.—	35.000.—
Skupaj:		564.000.—	423.000.—	987.000.—

— Razporeditev na delovno mesto in osebno ocenitev za vse proizvodne delavce bo pregledala posebna petčlanska komisija, ki jo imenuje direktor PE.

— DS sklene, da sindikalni podružnici Gradis GV dodeli dotacijo v znesku 60.000 din.

Koper — 23. redna seja delavskega sveta

— Za namestnika predsednika DS je z dviganjem rok izvoljen Jože Geržina in za zapisničarja tov. Jakomničeva.

— Delavski svet enote soglasno sklene, da se predlaga centrali podjetja sprejetje dogovora o plačevanju mesečnega prispevka v višini 1% od bruto osebnih dohodkov za dobo petih let za gradnjo splošne bolnišnice v Kopru. Plačevanje prispevka velja za našo enoto in se plačuje od 1. 1. 1972 do 31. 12. 1976.

— Na osnovi sklepov komisije za standard in rekreacijo delavski svet enote soglasno sprejme sklepe:

a) Kredit v višini 50.000.— za nakup stanovanja proti predložitvi za to ustrezno dokumentacijo Rudiju Novaku.

b) Kredit v višini 50.000.— za nakup stanovanja proti predložitvi za ustrezne dokumentacije Ivanu Purgerju.

c) Kredit v višini 50.000.— za nakup stanovanja proti predložitvi ustrezne dokumentacije Vladotu Umeku.

d) Kredit v višini 50.000.— za nakup stanovanja proti predložitvi ustrezne dokumentacije Dragotu Vidoviču.

d) Vložiti prošnjo za centralo. podjetja za nakup stanovanja iz solidarnostnega sklada za Huseina Šabića, katerega problem je zelo kritičen, socialno ogrožen in nujen rešitve. Naša enota ima sklad za reševanje stanovanjskih problemov trenutno popolnoma izčrpan.

Centralna železokrivnica — 18. redna seja delavskega sveta

— Na osnovi bilance z dne 15. 5. 1972 se je pokazalo, da finančno stanje enote ni najugodnejše. V zadnjem času so se močno povečali raznovrstni režijski stroški (popravilo žerjava, rem...) ob istočasni manjši realizaciji. Kajti v zadnjem mesecu je bilo le 150 ton realizacije, kar je le dobra tretjina normalne proizvodnje v enem mesecu.

— V domu na Mislejevi bodo napravili priključek za centralno gretje, kar pa je povezano s precejšnjimi stroški, ki jih bodo morale kriti enote ljubljanskega območja. Kriterij plačila stroškov za posamezno enoto je število nočitev v preteklem letu. Naša enota bo morala v ta namen nakazati 8% celotnih stroškov, oziroma 22768,00 din.

Projektivni biro Maribor — 1. seja delavskega sveta

Kaj moramo vedeti o osebni varstveni opremi

Delavci, ki so med delom izpostavljeni posameznim nevarnostim in škodljivostim, morajo imeti na razpolago sredstva za osebno varstvo oziroma osebno varstveno opremo, da lahko zavarujejo svoj organizem in dele telesa, če nevarnosti in škodljivosti ni mogoče odvrniti z drugimi tehničnimi varstvenimi ukrepi pri delu.

V smislu 59. člena temeljnega zakona o varstvu pri delu predpiše delovna organizacija v splošnem aktu, pri katerih delih oziroma na katerih delovnih mestih in katera sredstva oziroma oprema se uporablja za zaščito pred poškodbami ter pred poklicnimi in drugimi boleznimi.

Tako imamo v našem podjetju pravilnik o osebnih zaščitnih sredstvih, katerega je sprejel DS podjetja. Pravilnik določa, na katerih delovnih mestih je obvezna uporaba varstvene opreme, kdo jo nabavlja, hrani, čuva, ča morajo biti delavci poučeni o namenu in uporabi, prav tako pa je določena tudi doba trajanja.

Tudi osebna varstvena oprema se razvija. Zato pripravlja posebna komisija nov pravilnik, ki bo v skladu z določbami pravilnika o sredstvih za osebno varstvo pri delu in o osebni varstveni opremi (Uradni list SFRJ, št. 35/69), katerega je predpisal zvezni svet za delo v soglasju z zveznim sekretarjem za gospodarstvo.

Delavski svet podjetja je sprejel plan sredstva za varstvo pri delu za tekoče leto, katerega je predložil odbor za varstvo pri delu. Pri sestavi plana je odbor upošteval potrebe, ki so jih predvidele PE, število zaposlenih, raznovrstnost objektov, ki jih podjetje gradi, prevzeta dela, dela, ki jih podjetje za varstvo pri delu že ima. Tako je predvideno po planu na enega zaposlenega v tekočem letu ca. 500 din.

Normativi in ukrepi za varstvo pri delu predvidevajo, da mora biti za ureditev gradbišča in delo na gradbišču izdelan poseben elaborat — ureditev gradbišča. Že v tem elaboratu se predvidi potrebna osebna varstvena oprema. Poleg tega pa je v pravilniku o varstvu pri delu podjetja Gradis predpisano, kdo je odgovoren za uporabo predpisanih in določenih sredstev za osebno varnost. Tako je predpisan režim uporabe osebnih varovalnih sredstev na gradbišču in pri gradbenih delih obsega: nabavo, shrambo, dodeljevanje, uporabljanje, vzdrževanje in zamenjavo.

Osebno varstveno opremo delimo v sredstva in opremo za:

- zavarovanje glave
- zavarovanje oči in obraza
- zavarovanje sluha
- zavarovanje dihalnih organov
- zavarovanje nog
- zavarovanje ročnega sklepa, ramen in hrbtenice
- zavarovanje trebušnih organov
- zavarovanje telesa
- zavarovanje pred ionizirajočimi sevanji
- zavarovanje pred neugodnimi atmosferskimi učinki
- zavarovanje pred padcem z višine
- zavarovanje pred utapljanjem v vodi.

Material, iz katerega se izdelujejo sredstva in oprema oziroma njihovi deli, mora izpolnjevati določene pogoje. Dovolj mora biti odporen proti koroziji, spremembi temperature, proti mehnični trdnosti (trganju, udarcu, lomu) in učinku dezinfekcijskih sredstev. Poleg tega pa mora biti osebna varstvena oprema tako izdelana, da v celoti odgovarja svojemu namenu in da je primerna za uporabo.

Ker zahteva izpolnjevanje določil navedenih predpisov velika finančna sredstva, morajo biti vse nabave smotne, o nabavljenih zaščitnih sredstvih, njihovih zalogah, kakor tudi o njihovi uporabi, se vodi ustrezna evidenca. Sredstva in opremo moramo vzdrževati tako, da so vedno v brezhibnem stanju.

Osnovna osebna zaščitna sredstva se izdajajo ob pogojih, ki jih določa pravilnik: Sem spadajo delovna obleka, delovni čevlji, čelada, rokavice, za kar je zadolžen vsak delavec.

— Zaščitna sredstva, ki se izdajajo po potrebi. Sem spadajo: varnostni pas, dežni plašč, gumijasti škornji, razne rokavice, respirator, kožuh, zaščitni telovnik, naglavna maska idr.

Osebno varovalno sredstvo je po varnostnih predpisih samo tisto, ki je izdelano skladno z zahtevami veljavnega pravilnika o sredstvih za osebno varstvo pri delu in o osebni varstveni opremi. Mora imeti: — označbo JUS standarda, po katerem je varovalno sredstvo izdelano ali

— atest strokovnega in pooblaščenega zavoda za varstvo pri delu ali

— oceno strokovnega in pooblaščenega zavoda za varstvo pri delu, če gre za osebna varovalna sredstva, izdelana v inozemstvu.

Nabavljati in uporabljati se sme osebna zaščitna sredstva le, ki imajo navedena dokazila kvalitete in morajo ustrezati naslednjim načelom:

- osebno varovalno sredstvo mora ustrezati namenu za katerega se uporablja in samo po sebi ne sme predstavljati nevarnosti za uporabnika;
- osebno varovalno sredstvo mora po obliki in vrsti uporabljene materiala ustrezati vsakokratni nevarnosti;
- osebno varovalno sredstvo mora biti iz materiala, ki ne škoduje suhi ali mokri koži in ne ovira ventiliranja telesa;
- osebno varovalno sredstvo se sme dnevno oziroma po potrebi dodeliti delavcu samo v brezhibnem stanju.

Tehnologija dela in zlasti še vremenske razmere povzročajo v gradbeništvu številne nevarnosti in škodljivosti, ki jih ni mogoče v celoti odpraviti z organizacijo dela, pa je na določenih delih nujna in obvezna uporaba osebne varstvene opreme. Danes se še pri nekaterih delavcih na gradbiščih pojavljajo pomisleki, delno tudi odpor proti uporabi zaščitnih sredstev. Zato morajo biti delavci poučeni o namenu in uporabi. Vedeti pa tudi moramo, da delavec mora zaščitna sredstva uporabljati vedno, kadar to zahteva značaj dela.

Bojan Bambič

VIŠJA ŠOLA ZA ORGANIZACIJO DELA KRANJ razpisuje

VPIS V STUDIJSKO LETO 1972-73

Kandidati se lahko vpišejo v:

1. organizacijsko smer
- z organizacijsko-proizvodno usmeritvijo in z organizacijsko-poslovno usmeritvijo
2. računalniško smer

V šolo se lahko vpišejo:

1. brez preizkusnega izpita kandidati, ki so končali štiriletno srednjo šolo;
2. s preizkusnim izpitom:
 - a) kandidati, ki so uspešno končali triletno srednjo šolo industrijskega ali idr. drugega gospodarskega značaja oziroma upravno administrativnega značaja in ki imajo najmanj 3 leta prakse na delovnih mestih, ki so povezana z organizacijo dela, se lahko vpišejo na šolo, če opravijo preizkusni izpit iz matematike, iz nacionalnega jezika in iz družbene ureditve SFRJ;
 - b) kandidati, ki niso končali šol pod 1. in 2.a), se lahko vpišejo, če so najmanj 8 let opravljali delo, ki je povezano z organizacijo dela, in opravijo preizkusni izpit iz matematike, nacionalnega jezika, družbene ureditve SFRJ, fizike, kemije in zgodovine.

Predavanja za redne študente bodo v Kranju, za izredne študente pa bo šola predvidoma organizirala predavanja v Kranju, Ljubljani, Celju, Mariboru, Velenju, Sevnici, Novi Gorici in Kopru. Podrobnejše informacije dobijo zainteresenti v tajništvu šole, Prešernova c. 11/II, telefon 22 834 in 22 846.

Proizvodna hala za Indos

Delavci ljubljanskega gradbenega vodstva so uspešno premagali težave

Industrijsko območje Ljubljane, to je Moste, bo kmalu povečalo svoje proizvodne zmogljivosti. Podjetje INDOS — industrija transportnih in hidravličnih strojev, se je zaradi vse večjega povpraševanja po viličarjih odločilo za povečanje proizvodnje teh strojev. V načrtovanju razvojnega plana podjetja so namreč predvideli, da sistematsko prehajamo, končno tudi pri nas, na paletni sistem skladiščenja. Tak način skladiščenja pa je mogoč le z uporabo viličarjev.

Zato so se odločili za izgradnjo nove proizvodne hale in tehnično proizvodnega dela. Smatrajo namreč, da bodo tako lahko zadostili potrebam po tržišču, sicer pa imajo v načrtu še nadaljnjo izgradnjo. Da bi žvedeli kaj več o sami gradnji, smo poprosili vodjo gradbišča Janeza Koštrina za nekaj besed.

Našli smo ga v majhni sobi barake ne daleč od objektov, kjer si je gradbeno vodstvo Ljubljana — izvajalec del, začasno uredilo prostore. Nekoliko se je zamislil, nato pa dejal: »Začeli smo februarja letos. Delali smo lepo po planu, dokler nista

nastopili dve zelo kritični obdobji gradnje. Najprej je nastopila že splošno znana »cementna kriza«. Primanjkovalo je predvsem vrečnega cementa, katerega pa smo mi toliko potrebovali. Nabavna služba je bila tokrat res na svojem mestu. Zagotovila nam je zadostno količino cementa. Seveda pa je bilo iskanje in poizvedovanje toliko, da se je s tem nekoliko podražila tudi gradnja. Drugo tako kritično obdobje je bilo zaradi vsesplošnega pomanjkanja opečnih izdelkov. Kot da jih ne bi še nikoli izdelovali!« je nadaljeval Koštrin. »Tudi tokrat je bilo potreb-

no poseči malo globlje v žep, da smo dobili nujno potrebno opeko. Ker sta oba objekta že v III. fazi izgradnje, upam, da do podobnih nevarnosti ne bo več prišlo. Na objektih so že obrtniki instalaterji, tako da bosta objekta gotova do roka, to je sredine decembra.

Indos bo s to novo proizvodno halo, velikosti 50 X 25 m, zelo povečal svojo kapaciteto. Sama konstrukcija proizvodne hale je armirano betonski skelet. Strešna konstrukcija je polmontažna, pokrita s siporex ploščami. Tudi tehnično proizvodni del je armirano betonski skelet, le da ima kar štiri etaže. Velikost tega objekta je 50 X 11 m. Etaže so konstruirane po dvoranskem sistemu, tako da investitor lahko izrazi svoje želje glede namestitve predelnih sten. Mislim, da bosta oba objekta kljub vsem težavam in naporom le gotova do roka,« je še enkrat poudaril in zaključil Janez Koštrin.

MATIJA KRANC

POSEBNA IZJAVA ZA GRADISOV VESTNIK

Janez Hambrož: „Izredno veliko je zanimanje za igre gradbincev“

Na XXII. letnih športnih igrah gradbenih delavcev Slovenije smo med drugimi srečali tudi Janeza Hambroža, dolgoletnega in neutrudnega športnega organizatorja. Janez Hambrož, ki je sicer direktor ljubljanske Izolirke, opravlja tudi posle predsednika komisije za šport in rekreacijo pri zveznem odboru sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije. Ker je omenjena komisija zasedala tudi v času iger gradbincev na Kodeljevem v Ljubljani, smo ga zaprosili, naj pove za Gradisov vestnik nekaj besed o omenjeni seji in o načrtih komisije sploh.

»Glede na bližnje II. zvezne športne igre gradbenih delavcev Jugoslavije, ki bodo 14. in 15. oktobra v Skopju, smo se morali dogovoriti glede propozicij in seveda okoli same organizacije iger. Dalje smo se domenili, da bomo po posameznih republikah intenzivno usklajevali pravilnike in propozicije športnih iger. Enotna pravila in enotni pogoji na vse skupaj so namreč edini porok, da bodo igre uspele tudi v zveznem merilu.

V Skopju pričakujemo udeležbo kakih 400 do 500 tekmovalcev. Moški bodo tekmovali v malem nogometu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju in šahu, ženske pa v namiznem tenisu in streljanju. Dalje smo se domenili, da bodo imele zainteresirane ekipe možnost tekmovanja še v drugih športnih panogah, kot na primer moške v velikem nogometu, rokometu in košarki, ženske pa še v odbojki, rokometu, košarki

in šahu, seveda, če bo za to dovolj interesa. In ob koncu še to: kaže, da je zanimanje za zvezne igre po republikah izredno veliko in da bodo zvezna srečanja veliko pripomogla k bolj redni dejavnosti med letom. Obenem je razveseljivo, da so tudi sindikati sprejeli sklep, da bodo športne igre gradbenih delavcev Jugoslavije postale stalna oblika rekreacije zaposlenih v gradbeništvu...« je za Gradisov vestnik povzel Janez Hambrož.

UL.

To je množičnost - Gradis na II. mestu

V športnem parku na Kodeljevem v Ljubljani so bile XXII. letne športne igre gradbincev Slovenije — Tekmovalo je več kot 2000 športnikov

Od zadnjih dni junija pa tja do 2. julija so bile v športnem parku Kodeljevo v Ljubljani pod pokroviteljstvom Toneta Kropuške, predsednika republiškega sveta ZSS, in v organizaciji ljubljanskega gradbenega podjetja Obnova, XXII. letne športne igre slovenskih gradbincev, ki se jih je udeležilo rekordno število tekmovalcev — blizu 2100. Rekordno pa ni bilo le število aktivnih športnikov, temveč tudi število sodelujočih podjetij, saj se jih je na Kodeljevem zbralo kar 59.

Kdor je spremljal igre kot aktivni tekmovalec, kot organizator ali le kot gledalec, dobro ve, da je tudi letošnja največja športna manifestacija naše gradbene dejavnosti v vsakem pogledu lepo uspela. Spet so se imenitno odrezali organizatorji in znova so se izkazali nastopajoči, ki dosegajo iz leta v leto boljše rezultate in s tem prispevajo velik delež h kvaliteti športnih srečanj gradbenih delavcev. Vsi ki smo spremljali igre, smo si bili namreč enotni v oceni, da so igre iz leta v leto bolj zanimive, ker prihajajo tekmovalci na te največje tekme iz leta v leto bolj pripravljeni.

Povedano z drugimi besedami: iz skromnih začetkov, ko je vse skupaj slonelo bolj na zanesenjaštvu kot na čem drugem, se je rodilo načrtno in široko zasnovano delo, to je organizirana rekreacija zaposlenih v prostem času, ki krepi telesa in duha in plemeniti odnose med slovenskimi gradbinci. To dokazujejo letne in zimske igre gradbenih podjetij Slovenije, ki so iz leta v leto bolj množične in tako po organizaciji kot tekmovalnih dosežkih bolj kvalitetne.

Poleg nastopajočih smo na letošnjih igrah srečali lepo število gledalcev in seveda organizatorjev, ki so skrbeli za nemoten potek tekmovanj in dobro počutje vseh sodelujočih. Nekatere izmed njih smo poprosili za kratko izjavo in v naših beležkah je ostalo naslednje:

Andrej Plestenjak, direktor ljubljanskega gradbenega podjetja Obnova, ki je organiziralo prireditev na Kodeljevem: »Naj povem, da sprva nisem bil najbolj vesel, ko je naše podjetje želelo prevzeti organizacijo tako množičnih iger. No, ne glede na to smo se lotili zahtevnega dela nadvse resno in, kot danes vidimo, uspehi niso izostali. Priznam, da mislim danes malo drugače kot takrat, ko smo prevzeli organizacijo. Vem namreč, da sredstev, vloženih v rekreacijo, nikoli ni škoda, saj se vedno več kot bogato obrestujejo...«

Drago Kopinič, podpredsednik tehničnega vodstva SIG 72: »Tako množične igre vsekakor niso šala. Zbere se že več kot 2000 športnikov, ki tekmujejo kar v sedmih disciplinah. Upam, da smo tudi to pot mislili na vse in da nam ničesar bistvenega ni spodletelo...«

Tone Kropušek, predsednik republiškega sveta ZSS: »Telesna kultura, šport in rekreacija so potreba vseh in vsakogar. In ni slučaj, da so postale letne in zimske igre slovenskih gradbenih delavcev ene najbolj množičnih delavskih športnih manifestacij sploh. Kljub ne najboljšim pogojem so napravili gradbinci na tem področju zares veliko. V republiškem merilu se letos srečujejo že dvaindvajseti, kar govori o tem, da delovni kolektivi pri nas kontinuirano skrbijo za rekreacijo in razvedrilo svojih ljudi...«

Franc Vitanc, predsednik športnega društva celjskega Ingradra, ki je tudi letos na Kodeljevem pobralo najvišjo lovoriko: »Naš uspeh ni naključje, temveč je plod dolgotrajnega dela. Naši ljudje vadijo skozi vse leto. Pred republiškimi igrami pa imamo izbirna tekmovanja. Zelo zadovoljni smo letos tudi z organizacijo iger. Skratka, lepa igrišča in imenitni organizatorji so bili že od vsega začetka porok za uspešno prireditev. Veseli me tudi, da je konkurenca iz leta v leto hujša, zato so igre iz leta v leto tudi bolj zanimive...«

Anton Martinšek: »Mislim, da bi morali v podjetjih skrbeti za rekreacijo vse leto, ne pa samo nekaj dni pred športnimi igrami. Cilj SIG je namreč v tem, da pokažemo rezultate dela za rekreacijo delavcev. Seveda pa uspehi niso odvisni samo od dobre organiziranosti rekreacije, ampak tudi od vsakega posameznika, kako se vključi oziroma s kakšnim elanom se loti rekreacije...«

In rezultati

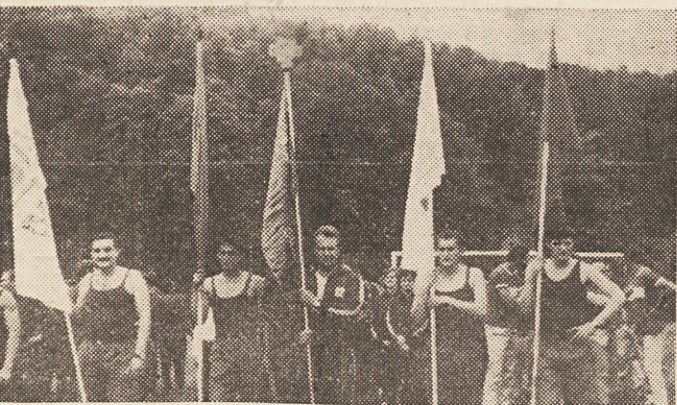
Naši tekmovalci so se dobro odrezali. Tako so si prvo mesto priborile naše vztrajne kegljačice (1. Gradis, 2. Stavbenik, 3. Ingrad, 4. Konstruktor...), v namiznem tenisu — moški ekipno (1. Gradis, 2. IMP Ljubljana, 3. Ingrad Celje, 4. Salonit Anhovo) ter posamezniki v namiznem tenisu (1. Krnc Matija), kegljanje — ženske (1. Fani Remc). Tretja mesta smo zasedli v odbojki — ženske (Ingrad, Salonit, Gradis), namizni tenis — ženske (Ingrad, Konstruktor, Gradis), streljanje ekipno — moški (Stavbar, Elektroprojekt, Gradis);

Četrty smo bili v balinanju, šesti v odbojki itd., mnogo več smo pričakovali od šahistov, medtem ko bi pri malem nogometu bili boljši, če bi nas ne »vrgel na šajbo« golman z Jesenic. V skupni uvrstitvi pa smo dosegli drugo mesto — za kar seveda vse priznanje našim vrlim športnikom. Dobro smo se odrezali, prihodnje leto pa bo pokal naš.

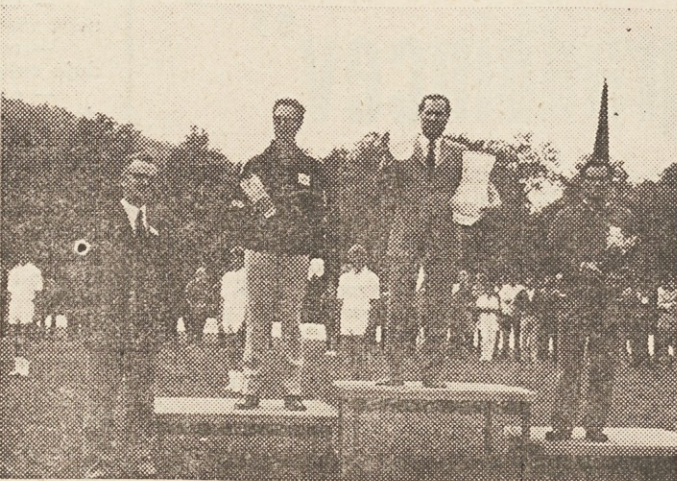
— Upajmo!

Levo: Predsednik republiškega odbora sindikata gradbincev, Tršan pozdravlja tekmovalce — Sredi: Hura za boljše! Matija Krnc in ing. Pogačnik — Desno: Naši zmagovalci

Levo: Zastavonoše SIG-72 — Desno: Brez konkurence: Vsi smo za združitev, vsaj na SIG-72

Levo: Na častni tribuni: 1. Ingrad, Celje, 2. Gradis, Ljubljana, 3. Konstruktor, Maribor — Desno: Del naših tekmovalcev z osvojenimi pokali in kolajnami

Levo: Visoki gosti si ogledujejo tekmo — Desno: Predstavnika pobratimskega podjetja Vranica iz Sarajeva, predsednik sindikalnega odbora podjetja Viktor Pernat ter naš sodelavec Anton Ulaga

